

ארימלך

ויחי

נועם

יששכר חמור גרם כו' נראה לפרש דהנה ה'לדיק המתפלל לריך להסתיר דבריו בכדי שלא יבין המקטרג לקטרג חליה' ואילו ה'קטרוג ה' ה'לדיק יכול להוילא בשפתיו כל דבריו שיראה רק מחמת הקטרוג לריך לכהד דבריו תחת לשונו ושפתיו: חכו יששכר חמור גרם רובן בין המשפטים פ"י הגוף הוא החומר גורם ללדיק שמוכרח להיות רובן את דבריו בין השפטים: משפטים לשון שפטים היינו כ"ל שריך להסתיר את דבריו בין שפתיו שלא לדברם בפיוש מפני המקטרג שיכול לקטרג על ה'לדיק מחמת גוף החומר ולכן חכם בדעת ידבר ויתפלל ותפלתו יעלי' לרחמים ולרזון חמן:

לא תרא' חמור אחיך רובן תחת משאו כו' דהאדם העוסק בעיניו ועסקי עוה"ו הרי העולם עליו כמשא' ורובן תחת משאו וחומר הכתוב לא תוכל להתעלם אזהר' ללדיק שיתפלל עליו וק"ל *

ירא' עילא' הנקרא בשם חס' חכו שנאמר חס' חמו ואביו תיראו רמו לירא' תתא' נאמר חס' קודם לאב' ואלל כיבוד שהיא חסבי' נאמר חס' קודם לאס' ח"ש אברהם אבינו ע"ה לאבימלך: וגם אמנם אחותי בת אבי פ"י מחמת שהי' בדרך לא הי' יכול להשיג מדריגת חסבי' עילא' הנקרא בשם חס' אב' ולא הי' כ"א במדריגת חסבי' תתא' הנקרא בשם חס' שהיא כמו בת למדריגת חסבי' עילא' אך לא בת אמי שאינו במדריגת חסבי' שהיא כמו בת לירא' עילאה הנקרא בשם חס': וחומר לה בכל מקום אשר נכח שמה אמרי' לי אחי הוא רמו שאני במדריגת חסבי' הנקרא בשם חס' חכו יהודה אתה דהיינו כשאתה בגלות דהיינו מדריגת אתה שהוא הגולה כמו שאנו אומרים ברוך אתה הוא הגולה: אשר קדשנו הוא הנסתר: ובמדריגה האת' יודוך אחיך ר"ל אותם שהם במדריגת חס' כ"ל: אבל דך בעורף חייבך פ"י כשתהי' במדריג' עליוני' שיש כח בידך לנלות האויבים והדינים: אז וישתחוו לך בני אביך אותם שהם במדריגת חס' והבין מאוד:

ספר שמות

יכו' חכו רמו הכתוב באמרו בני ישראל הבאים ממרימי' לומר שהלדיקי' הגדולי' המ' תמיד במילר' ודאג' על העבוד' לומר שהם מקלרים עדיין וכו' הולכים למעלי' תמיד בלי הפסק חכו הבאים בלשון הוס' את יעקב חס' וזיתו באו בעבר לרמוז על אותן הסוכרים שכבר שלמו בעבוד' מבלי שום חסרון חליה' הגיע שלא כן מדריגת האמת חלל להשיג תמיד על שפלותו למען יכל' מגדלות ואז טוב להס' וק"ל *

או יאמר ואלה שמות בני ישראל כו': ומתחילי' נפרש הגמרא כל המענג את השבת נותנים לו נחלי' בלי מלרים והי' לו לומר המענג עלמו בשבת: וגם השכר שנותנים לו נחלי' בלי מלרים מה מדה כנגד מדה הוא גם מה שדרש חז"ל נשמי' יתיר' נותנין לו לאדם בשבת ולמואלוי' שבת נותלין ממנו שנאמי' שבת וינפש כיון ששבת ווי' חכדי' נפש' והקושי' מפורסמת מה

ואלה שמות בני ישראל הבאים ממרימה כו' חס' וזיתו באו: לתרן השינוי לשון שמתחילי' אומר הבאים בלשון הוס' וסיים בלשון עבר באו: גם מתחילי' קראם ע"ש ישראל ולבסוף קרא ע"ש יעקב: הכוונ' בזה היות שהלדיק הגדול הנתחוק ונתחישן בלדקו ימים רבים אזי אף שעות' דברים גדולים ולדקות רבות העפ"כ הוא ייזול מגדלות כי אדרב' הוא מולא בעלמו חסרוכות לומר שהוא מקלר עדיין בעבוד' והוא מילר' עלמו על זה: ומה גם שמלער עלמו על לורכי ישראל וגלותם המר במסים וארנונית וכל התלככותו ודבקוהו בעבוד' חינו שזה לו כלל מרוב דאגתו עליהם כ"ל והמי' עמודי' עולם הנקראים בשם ישראל: ואותן הלדיקים המתחילים בעבוד' חדשים מקרוב באו כסיותם עושים חזי' דבר קדוש' נחלבך בקרבם הגדלות וזמי' סוכרים שכבר הגיעו לתכלית העבוד' האמתית' והעפ"י שהם לדיקים המה כשלים בעון הגדלות המה אשר בשם יעקב

הנפש רוח וגשמה לעלות לעולמות להיות תמיד דבוק בהם: ותם משיחורו בו שלש ימים דהיינו כהלל גס שיורד ממדרגתו הוא חוזר לתמותו שאינו נכשל חלילי ואל תמותו במקומו עומדת וק"ל:

או יאמר ואלה שמותיו: דהכי יש שני מדרגות לדיקים יש לדיק שאינו משגיח כלל

על העולם רק כל עבודתו כדי לזקק ולתקן את נשמתו להעלותה לשורשי המקום מחלבה ויש לדיק קדוש וטהור שהוא דואג ומיזר תמיד על לרות ישראל וכל מגמותיו ומחשבותיו לעולם כל עוב להשפיע: ואיתא בגמרא ברכות כל הקורא לאברהם אברהם עובר בעשי ולא תעשי ומקשי הגמרא אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב יהא עובר בלא תעשי דכתיב לא יקרא בו ומשני שאני התם דאהדרי קרא: גם זה יש להבין למה באמת אהדרי קרא ועוד איתא במסכת תענית דף ה' יעקב אבינו לא מת ומקשי הגמרא וכי בכדי חטוהו וספוד ספדינהו אל מקרא אני דורש שנאמר ואתי אל תירא עבדי יעקב כי הנני גואלך מרחוק ורעך מארץ שבים מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים ומקשים מכל מקום קשיא וכי בכדי חטוהו בו ונרא' דכך הוא פירוש הגמרא דאיתא בבבא בתרא גבי דוד לאמר וישכב דוד לפי שהי מניח בן ממלא את מקומו ע"ש והכי פירושו מה זרעו בחיים דהיינו שהם לדיקים הנקראים חיים כמשי"ה ועמך כולם לדיקים:

אלא מי מעבד שאור שבעים מעבד ושפוד מלכות אף הוא בחיים כאלו לא מת וכמו שיעקב אבינו ע"ה היה לו לער גידול בנים וכל מגמותיו היה על בניו להשפיע להם כל עוב למען יהיו לדיקים גמורים שלא יהי להם שום מניע בעבודת הבורא יתברך שמו כן הדיק ההולך בעקבותיו המשגיח על העולם להשפיע להם תמיד נקרא בשם יעקב ונוכל לומר להכי אהדרי קרא וקראו יעקב לרמז שגורך גדול הוא המדרג' הזאת להשפיע לישראל כל זורכיהם אבל אברהם כשהוסיף לו הש"ת אות ה' על שמו היה נשאר קשור בעולמות העליונים ולא ירד שוב ממדרגתו:

ואיתא בגמרא מנלן דשמה גרים שנאמר לכו קחו משפלות חלקים אשר שם **שמות** בארץ אל תקרי **שמות**

אלא **שמות** ואיתא בזהר הקדוש דשם זה הקוראים לאדם ביום המילוי הוא השם עלמו שצשרשו וכמנא הדיק שאינו משגיח על העולם להשפיע להם אלא על נשמתו להעלותה לשורשי הוא נקרא בשם ישראל שזה הוא עיקר השם ששרשו זהו: ואלה שמות רנה לומר הדיקים הללו שאינם משגיחים אלא העולות לשורש שמשם באו להם נשמתם ושמותם בני ישראל הם מכוונים בשם ישראל לבר

מה אומרים כיון ששבת כו' הרי איבוד הנפש היתיר' הוא אחר השבת כאמרם ולמולאי שבת יסלי' הימנו: אך הענין הוא דאיתא בזהר הקדוש דהלדיק נקרא שבת מחמת שיש לו בחול נשמי' כשאר בני אדם בשבת: אך מה יש בו תוספות מעלי' בשבת יש לומר דהנשמי' נחוספי' בקדושי' יתירי' עד שהוא מענג להבורא יתברך' וזהו כל המענג את השבת דקב"ה נקרא שבת ע"ד דאיתא שם מהו שבת שמה דקב"ה וותיין לו כחלי' בני מלרים דהלדיק הזה הוא תמיד מקושר ודבוק בעולמות העליוני' אשר אין להם סוף ומיזר וגבול דעולי' הזה יש לו גבול וביד הלדיק הזה לקשר כל העולמות עד אין סוף ב"ה וזהו שאמרו חז"ל כיון ששבת פירוש האדם שאין לו נשמה יתירה בחול רק בשבת וותיין לו נשמה יתירה ווי אברהם נפש פי' ווי שהנפש נאבד בחול שאין לו בחול הנפש הזה ולא זכה להקדושי' הנוספת בשבת להלדיק שיש לו נשמה יתירה בחול' והנה יש לדיק שאינו דבוק תמיד בעולמות עליונים מחמת שרדיך עדיין לתקן את מדותיו ביראה וענוה ונריך לירד מדבקותו כדי לתקן אך אעפ"כ הוא תמיד בפנימיותו שאינו נכשל חלילה בשום חטא בירדו למטה ממדרגתו: וזהו ואלה שמות בני ישראל הבאים מלרימה פירוש הלדיקים הנקראים בשם ישראל היורדים לפעמים ממדרגתם ובאים אל מלרימה דהיינו ברירדתם למטה נקרא מלר יש שהוא כדי לתקן את מדותיו ביראה וענוה וזהו את יעקב רמז לענוה ויראת חטא כמו שאמ' הכתוב עקב ענוה יראת חטא' איש וביתו באו פירוש הלדיק הזה הוא בשום שלא יכשל בשום חטא ויבא יחד איש וביתו דאיש נקרא הדבוק וביתו היינו פנימיותו דהיינו הירא' והענוה שבו שניהם יחד יבואו בשלום וכאלו כבר באו' וזהו ויעקב איש תם יושב אוהלים ופירש רש"י ז"ל מי שאינו יודע לרמות נקרא תם רמז לדבריו הכ"ל שהלדיק שהוא ביראה וענוה הוא איש תם בשני אוהלים דהיינו אז ביורדו מדבקותו למטה אעפ"כ הוא תם שאין יודע לרמו' שאינו נכשל בשום חטא דיש לדיק אשר לפעמים כשופל ממדרגתו יכול להכשל באזה חטא חלילה' אבל הלדיק היורד בכדי לתקן את ביתו ביראה וענוה לא יכשל לעולם' וזהו פי' המשני איזה תם ואיזה מועד כו' יש לומר שהתנא מרמו לדברנו הכ"ל איזה תם ר"ל התם הנקרא בשם תם יושב אוהלים' ואיזה מועד כבר כתבנו מועד הוא רמז לעולמות העליונים לשון מועד בחולם ואמר איזה מועד פי' איזה הוא הלדיק שהוא תמיד מקושר ודבוק בעולמות העליונים מועד כל שהעידו בו שלשה ימים דאיתא בנקרא ומשנה ותלמוד הם מעוררים את הנפש ורוח וגשמה חה רמז שהעידו בו כו' פי' שנתעורר בו

נועם שמות אדימלך

אבל הבאים מזרימה דהיינו אותם הנדיקים הבאים במינר ודאגה תמיד על כללות ישראל. את יעקב פירוש הם ג"כ במדרגת יעקב כנ"ל. איש וביתו באו פ"י כל איש מישראל וביתו דהיינו בני ביתו באו כולם כאחד שווין לטובה לפניו להשגיח עליהם ודעתו ומחשבתו על כולם להתפלל עליהם ולהשפיע להם ברכה ורחמים וחיים וכל טוב וק"ל.

כי אמר כי ראה כו' ומה ראו רבותינו לדרוש טעם אחר בדברים אך נראה כונת רז"ל דהנה כל השמות הנכבדים נריכין להיות מקושרים למעלה בעולם העליון וגם למטה בעולם התחתון דכל נשמת אדם בשעת ביאתה לעולם נכרא עמה עולם למעלה למשן תהי' קשור' באותו עולם למעלה וגם נריכ' להיות קשור' למטה בעולם התחתון: והטעם נורך קשרתי למעלה הוא למשן יעלו למעלה כל העובדות והתורות והתפילות ממתי למעלה ע"י התקשרות בעולם העליון והנורך שתהא קשור' למטה הוא ממילא דאילולי זאת לא הי' באפשרי שתהי' השמתי העליוני הרוחני בעולם השפל לכן נריך לה קישור בעולם השפל והתור' שבכתב הוא כנגד עולם העליון ותור' שבעל פה היא כנגד עולם התחתון ולכן קרא' שמו ראובן בכדי שיהא מקושר בשני עולמות כנ"ל וכו' שכתוב בתור' כי אמר כי ראה ה' כו' הוא התקשרות בעולם העליון כמי' כי ראה ה' דייקא והוקש' לרבותינו ז"ל הלא גם בעולם התחתון נריך התקשרות והאיך נתקשר ע"י שם זה ולכן אמרו שבשם זה נכלל גם ההתקשרות העוה"ו ופירשו ראו מה בין בני כו' כי בעוה"ו אהנו רואים שיש הפרש בין ישראל ובין האומות אבל בעולם העליון אין להאומות שום אחיזה ואין ניכר ההפרש שביניהם ונמצא ע"י שם זה נתקשר בשני עולמות זה נקרא פי שנים מה שאמרו חז"ל בכור נוטל פי שנים רזה לומר הנדיק נקרא בכור בני בכורי ישראל הוא נוטל פי שנים פירוש שיש לו אחי' בשני עולמות אבל נריך לזה שיהא נדיק גמור בכל מעשיו ומוחזק בנדיקו לכל יתמוטט עוד זה נקרא חזק' וכו' רמז מה שאמרו חז"ל שאין הכבוד נוטל בראוי כבמוחזק וע"י דבר מה יתי' מוחזק בנדיקתו הוא ע"י שמרגיל עצמו בכל מדה ומד' שפוש' ובכל גדר אשר יגדור לעצמו עד שנעש' אללו כעצב אז הוא מוחזק במעשיו הישרים וכו' פי' מה שאמרו חז"ל מאימתי הוי חזקה מני דייש אמרי ר"ל אחר שמורגל בגדרי' שגדר דייש הוא לשון כיון דדש דש ואחר שיהיה הנדיק מקושר בשני עולמות ומוחזק במעשיו הקדושים אזי כל התורות והתפילות והעובדות שלו הולכים אל הים העליון בני ים התלמד אך באופן שבכל זאת ידע בנידור שעדיין לא עשה כולם להבורא ית' כראוי לעבוד אליו יתברך שמו הגדול שאם ח"ו יחשוב בעשותו איזה דבר טוב ששאי' בתכלי' השלימות ויהנה במעשיו אזי כל מעשיו אין נחשבין לנלוס וכו' פי' כל הנחלים הולכים אל הים ר"ל כל המדות טובות הנקראים נחל שפל ידם הולכים כל השפעות והחסדים כנחל המתפשט ממעלה למטה כל המדות האלה הולכים אל הים העליון ובאופן והים אינו מלא פי' שיחשוב בעצמו שסולתו ונל

או יאמר ע"פ דאיתא דהרוחניות והנשמי של אדם נקראים בשם שמות דעיקר השם הנקרא לאדם כגון ראובן או שמעון זה השם הוא להנשמה ולא להגוף והחקירה לזאת הוא שאנו רואים אדם שהוא ימן ורואים להקילו משינתו אם דוחפים את גופו לנלתי יקראו אותו בשמו הוא יותר בקושי להעירו מאם היו קוראים אותו בשמו: וכו' ונחמת כשאתם ימן אזי נשמתו עולה למעלה ויואלת מגופו ולכן בקושי להקילו משינתו ע"י דחיפת הגוף משא"כ אם קוראי' אותו בשמו: וכו' שמתמה הכתוב ואמר ואלה שמות בני ישראל ר"ל הנדיקים הקדושים אשר בשם ישראל מכוונים שהיא מדרגה גדולה הבאים מזרימה פי' מאחר שהם במדרגה גדולה מהיכן בא להם זאת שנופלים לפעמים ממדרג' ובאים אל מזרימה רמו שבאים אל מדרגה קטנה ואמר הכתוב את יעקב פי' שבביל יעקב דהיינו הפשוטו עם הנקראים בשם יעקב בעבורי ההכרח שיפול ממדרגתו שיהא לו שייכות וחיבור עם פשוטי עם כדי להעלותם אל הקדושה דאילולי זאת לא הי' שום שייכות להנדיק עממם ואמר הכתוב באיזה סיבה יכול להעלותם אל הקדושה דהיינו איש וביתו באו ר"ל הנדיק נקרא איש וביתו דהיינו פנימיותו דהיינו ע"י שהוא מקורר הפנימיות שלו כתעורר ג"כ הפנימיות שלהם ובאים יחד אל הקדושה וכו' איש וביתו באו: וכו' אודה ה' מאוד בפי דהנה הכל הולך אחר המחשבה ויכול אדם לתפוס במחשבתו דברים הרבה מה שאין הסה יכול לדבר ואמר דוד המס"ה אודה ה' בפי ר"ל הגם שאי אפשר להוליא בשפתים כל מה שבמחשבתו אפס"כ אודני בפי שהיא מדרגה קטנה כי כוונתי ובתוך רבים אהללנו פי' כדי שיתלל שמו בתוך רבים כנ"ל כשהנדיק הוא במדרגה קטנה יכול להעלות גם את פשוטי עם אל הקדושה וק"ל.

או יאמר ואלה שמות ולתוך הדקדוק שהי' לו לומר הבאים עמו דהנה יש לדקדק בפסוק ותקרא שמו ראובן כי ראה ד' בעיני ופירשו רבותינו ז"ל שאמר' לזה ראו מה בין בני לכן חמי': ולכאורי' הלא הטעם מסורש בפסוק

נעים שמות אלימלך

במאוד מאוד ! דאמר התנא מאוד מאוד הוא שפל רוח : ולכאורי היה לו לומר מאוד תשפיל רוחך : אך הפשוט שהתנא הזהיר שיהא האדם תמיד שפל רוח בלי הפסק זהו מאוד הוא שפל רוח : הוא לשון דבר ההוה תמיד וזהו יעלמו במאוד מאוד ר"ל שעשו עלמיות במד' הזאת שלא היה מקריות אללם לפעמים כך ולפעמים כך רק תמיד היו במדת שפלות בעלם הנקרא עלמיות ותמלא הארץ אותם ר"ל שגם הארציות דהיינו החומר והגוף שלהם מילא אותם את קדושתם שהיו כ"כ לדיקים וקדושים עד שהי' הגוף מזכירם ומסייעם לעבודת הבורא י"ת וק"ל *

ויבן ערי מסכנות לפרעה כ"ל ע"ד המוסר דלשון מסכנות הוא לשון הנאה כמו דרשינן בגמרא לך נא אל הסוכן כו' ויליף לה מקרא ותהי לו סוכנת זהו הפי' כאן מי שהוא בעל הנאות אזי הוא בוכי ערים לפרע' דהיינו להקליפ' שנקרא פרע' אבל מי שמסגף עלמו ומעני' עלמו מהנאות יתרות אזי יכול לבא למדרג' גדול' זהו וכאשר יענו אותו ר"ל כ"ל שמעני' עלמו: כן ירצ' וכן יפרח בקדוש' ובכל העולמות וק"ל : וייטב אלהים למילדות וירצ' העם ויהי כי יראה המילדות כו' ועש' להם בתים י"ת לדקדק הלא העובי' הית' למילדות שעש' להם בתים כהובי' ולוי' כפירשי' ז"ל ולמי' הפסיק צוררצ' העם ונרא' לפרש דהני כתבונו מזה פעמים הרב' דהלדיק לרצ' להיות עובד השם בזהב' ובירא' אהב' היא רוממות אל י"ת ונקרא בשם ישראל שמוד' ומשבח להבורא י"ת ויתעל' בשירות ותשבחות זהו ישי"ר א"ל והירא' נקרא בשם יעקב כמבואר לעיל והלדיק הנקרא בשם יעקב משגיח תמיד על העולם להשפיע להם כמדת יעקב כ"ל הוא יכול להשפיע לעולם את שלש אלה דהיינו בני חיי ומזוני והמשכת שלשתם הוא ע"י מדרגת הנקרא בשם יוסף כמ"ש ברחל יוסף ה' לי בן אחר דהיינו שהיתה מרממת למדרג' זו להמשיך למדרג' בני' ויוסף אמר העוד אבי חי רמז להמשיך חיה ע"י מדרג' זו כי למעלה מזו יש מדרג' הנקרא בשם אב והיה ממשיך משם חיי' ונאמר ויכלכל יוסף את אחיו היינו מזוני הוא ג"כ ע"י מדרג' זו ושלש אלה הם נשפעים על ידי הלדיק הנקרא בשם יעקב והנה רש"י ז"ל פי' אלה תולדות נח עיקר תולדותיהם הם מעשים טובים י"ת לומר הכוונה ע"י שהם מתקנים את העולמות העליונים הנקראים טובים ע"י זה הוא עיקר התולדות בעולם שהם ממשיכים והוא ע"י אהב' דהיינו שירות ותשבחות כ"ל אבל הלדיק שהוא ג"כ במדרגת יעקב הנקרא בשם יראה והוא תמיד משגיח ומטי' את עלמו לעולם להשפיע להם יכול להשפיע להם כל השלש ה"ל דהיינו בני

ולא יהיה מלא ממשעיו חכו ואלה שמות כו' רידוע דישראל הוא מדרגה עליונה הנקרא ישראל כידוע ויעקב הוא מדרגה תחתיו חכו שאמרו חז"ל לא שיעקב שם יעקב ממקומו אלא ישראל עיקר כו' ע"ש דשני השמות הולרכו שם ישראל בשביל קישור העולם העליון ושם יעקב בשביל קישור עולם התחתון כ"ל והלדיק גמור אשר בשם ישראל יכונה הוא מקושר בעולם העליון והלדיק שאינו במדרג' ישראל יש לו אחיזה בשם יעקב שהוא מדרג' תחתיו ובלבד שילך עכ"פ בתמימות אעפ"י שאינו יכול להשיג מדרג' העליוני הנקרא ישראל חכו ואל' שמות בני ישראל ר"ל אותן הלדיקים שבשם ישראל מזכירים שיש להם אחיז' בשם ישראל : הבאים מזרימ' פי' הם באים ע"י המיזר דהיינו ע"י הגדרים שגדרו לעצמם והם מוזקקים בהם בכשרותם בעצב ועולים במדרגתם אל הים העליון וגורמים השפעות טובות לעולם זהו מזרימה . מיזר י"ס מיזר לשון מבי דייש אמרי כ"ל ויס רמז לים התלמוד : את יעקב פי' אותן הלדיקים שיש להם אחיז' בשם יעקב שהיא מדרג' תחתיו איש וזיתו באו פי' לרצ' שיבא בכל ביתו דהיינו בכל גופו ותמימותו כ"ל חכו והאכלתך נחלת יעקב אביך ר"ל שהי"ת ברוב רחמיו מצטיה לנו שגם מי שיחזיק במדרגת יעקב אעפ"י יגרום השפעות מנחל העליון כי פי ה' דבר פי' רק שהי' בתמימות שכל אשר ילא מפיו יהי' דבר ה' דהיינו תמימות ואז גם הוא ישפיע השפעות טובות וזכרות מנחל העליון לישראל לעולם אמן *

ובני ישראל פרו וישרנו כו' פרו יש לומר הוא לשון פירות דהיינו ע"י קדושתם עשו פירות וישרנו דהי' כתיב ישרנו המים נפש חיה ועוף יעופף על הארץ יש לומר הפי' דעיקר הוא באדם יסוד המים מהארבעה יסודות שבאדם ומים נקרא התור' ור"ל שזוהי השי"ת שהעסק התור' יהי' בהכנע' חכו רמז ישרנו דהיינו דבר השורץ על הארץ בנמוך והכנע' : נפש חיה פי' וע"י זה יבא לו חיות לנפשו ועוף יעופף על הארץ ר"ל שגם הגוף והחומר של אדם יעופף ויעל' בקדוש' רבה חכו וישרנו היינו שהיה להם הכנע' כ"ל :

או יאמר וישרנו ופירשי' ז"ל שהיו יולדות ששה ברכים אחד וזכל לומר שזה רמז שעשו הולדי' בשש' קצוות שהלדיקים ע"י קדושתם עושים וולדה בששה קצוות הנקראים ומכונים בשם כרס שיהיו מתגדלים ע"י והבן זה וירבו ר"ל שהמשירו השפעות עוה"ז שזה נקרא רב דעוה"ז הוא עולם הפירוד לכן נקרא בשם רב ויעלמו

שְׁמֵרָה בְּרֵעֵיךָ

לימודינו עד שיעלי' למדרגת מ"ה דהיינו חכמה : ביום שדובר זה פי' כשאנו נריכין לדבר לפעול אחי דבר ידובר זה באות' מדרגה ח"ש משם רבינו ע"ה ואנחנו מ"ה כי תלינו עלינו דהיינו שהוא הי' מדבר עמם למט' וכונתו הי' אף כי תלינו עלינו אנחנו יכולים להביא אותו הדבר עד מדרגת מ"ה ונמלא שם בטל ומבוטל ונעש' **ל** חוה ותחלצ' אחותו זהו שנאמר אמור לחכמי' אחותי את פי' שתי' במדריג' זו להעלות התור' עד החכמי' מרחוק דכתיב מרחוק ד' נ"ל פי' ע"י זה הוא בא לאותו המדרג' ה"ל ע"י שידאג תמיד ומחשב שעדיין ד' רחוק ממנו ומחמת זה הוא מוסיף והולך בקדוש' יתיר' לדעת מה יעשה לו דהלדיק שרואה לבטל ומעלה אותו דבר עד מדרגת חכמה נריך מתחילה להעלות עד מדרגת דעת ומדעת לחכמה חוה דעת קנה הכל קנה דהלדיק נקרא הכל שהוא כללות ישראל להשפיע להם והיינו דעת כשבא למדרגת דעת הכל קנה פי' הלדיק הנקרא כל קנה הכל ר"ל שפועל ועושה הכל חוה לדעת מ"ה פי' כשמעלי' את דבריו עד דעת ומדעת לחכמי' הנקרא מ"ה : אז יעשה לו הכל מה שחשק' נפשו ורלונו והבן :

ל ביימים כו' יומת מלך מלרים נ"ל דמלך מלרים נקרא ה"ר הרע ואמר הכתוב שמדרך בני אדם ברוב הימים אשר יגיעו ויתעורר לבדם בקרבם ויהרהרו בתשוב' ויתחברו על מעשיהם ורואים להמית ה"ה"ר : ויש שאינו משכיל לעשות תשוב' כהגון ולתקן העיקר הם המדות רעות ולטהר מהשבותיו שיתפלל בלי מהשבות זרות רק אחר שיהרהר בתשוב' אמר יאמר בלבו שזה הוא מתוקן כראוי ומרפא עלמו מן התור' ומן התפילי' שהיא עיקר עבוד' שהיא בלב זו תפילי' ח"ש ויאנחו בני ישראל מן העבוד' כהדם המתייגע ועומד לפוש אזי הוא מאנח מיגיעתו ואינו עושי' כלום ויזעקו ר"ל רק ביום כנופיא ותענית שאומרים סליחות אזי זועקים וזוכים : אבל בשאר הימים אין מתאמנים כלל בתפילי' ואין זו תשוב' נכונ' אעפ"כ השי"ת ברוב רחמיו וחסדיו מקבל לעקתם כאלו הם מתפללים כזכונ' שלימי' חוה ותעל שועתם אל האלקים מן העבוד' פי' כאלו הי' עבוד' בלב זו תפילי' שלימי' : וישמע אלקים כו' ויזכור את בריתו פי' אם יש לו לאדם אחי זכות אזי זוכר לו ואם לאו את אברהם כו' פי' אעפ"כ הוא מזכיר לו זכות אבות : וירא אלקים את ישראל וידע אלהים ר"ל וגם מי שתמה זכות אבותיו אעפ"כ השי"ת ברוב רחמיו הוא היודע עתיקות ורוא' מה שעתיד האדם הזה לעשות תשוב' שלימי' ומקבל לעקתו עתה עבור העמיד להיות וק"ל :

בני מי' ומזוני' חוה וייטב חלקים למילדות דהיינו כשהיו המילדות במדרג' זו של הטב' שהיו מתקנים את העולמו' העליונים כנ"ל וירב העם ויעלמו מאד פי' הי' זה לבד שהמשיכו תולדות לעולם אבל ויהי כי יראו המילדות פי' שירדו ממדרגתם קלת להטות את עצמם להשגיח ג"כ על העולם והיינו מדרגת יראה הנקרא בשם יעקב כנ"ל ויעש להם בתים כהונה ליה מלכות דהיינו שהמשיכו כל ה"ל כהונה רמז לבני דע"י הכהן הוא ונקת' ומרע' זרע' לוי' רמז למזוני' דלויים ניתן להם את המעשר מלכות רמז לחי' דמאן מלכי רבנן והתורה היא נותנת חיים לעושי' בעולם הזה ובעולם הבא וק"ל :

ל מרחוק כו' איתא בגמרא כל הפסוק הזה נאמר על השכינה ותחלצ' אחותו שנאמר אמור לחכמי' אחותי את מרחוק דכתיב מרחוק הי' נראה לי נ"ל ע"פ הדברים שכתבנו לעיל דהלדיק נריך להיות ג"כ במדרג' זו להשפיע על ישראל ולבטל מהם כל הרעות והשפלות והוא ע"י שהלדיק מעלה אותו הדבר עד מדרגות חכמי' ושם נעש' **ל** וכלא היה חוה החכמה מאין תמלא והלדיק זהו נקרא בשם דוכרא כי כל דבר שבקדוש' יש לו דבר ונוקבא והלדיק המשפיע נקרא בשם זכר אבל הלדיק שאינו במדרג' זו להשפיע נקרא בשם נוקבא חוה שאמר פרעה כל הבן הילוד כו' כי פרעה אמר לי יאורי דהיינו שהיאור היה לו לאלקות והקליפה אין כח בידה להיותה יונקת מהקדוש' רק מלד הנוקבא של הקדוש' כי הקליפ' נקרא ג"כ בשם נוקבא אבל מלד דוכרא אין לה רעות כלל וכלל לנגוע ולינק והי' פרעה רואה להכריח חלי' להיות יונק מלד דוכרא ואמר כל הבן הילוד דהיינו לד דוכרא הי' רואה לכפות ולהכניע חלי' חוה היאור' תשליכוהו וכל הבת תחיון דהיינו לד הנקבות משם הוא מקום חיותו : **ל** לענינינו דהלדיק שהוא במדריג' לבטל כל הרעות והשפלות מישראל הוא ע"י שמעלי' את הדבר עד החכמי' ונעש' **ל** חוה דאמרינן בגמ' אחות לנו קטני' זו עילם שזכת' ללמוד ולא זכת' ללמד והיינו כנ"ל כי הולמד תורה לשמי' זוכי' לדברים הרבי' פי' שזוכי' לפעול דברים הרבי' להטיב ולהשפיע ולבטל גזירות רעות ושפלות ועילם לא זכת' ללמד דהיינו להטיב לאחרים חוה אחות לנו קטני' זו עילם שהי' לימודם בקטנות ושדים אין לה שלא הית' יכולי' להשפיע לאחרים ואמר שלמה המלך ע"ה מה נעש' לאחותינו פי' שאנחנו נריכין לעשות את אחותינו דהיינו

בוער באש פ"י ואמר הכתוב אע"פ שרוא' שהסני הוא הילה"ר ג"כ בוער באש התלהבות לעבודת הצורא ית"ש אעפ"כ והסנה איינו אוכל ר"ל ונרץ להזרז ולהשמר ממנו עד יום מותו ויאמר אסורי' נא וארצ' דהלדיק עול' תמיד ממדרג' למדרג' כאשר יתמיד בעבודתו ית"ש באמת ובתמים אזי זוכ' לבא לידי רא'י שכליות כמבואר בחובות הלבבות שמועט בלי אונים ורוא' מבלי עינים ואז כאשר הוא במדרג' זאת כל מה שעוש' בעבודת הצורא ית"ש דומ' בעיניו שהוא ממעט בעבודתו ית"ש וזהו ויאמר משה אסורי' נא וארצ' כו' ר"ל הלדיק מתמני' על עלמנו ואומר בלשון תימ' מאחר שבאתי לידי רא'י שכליות מדוע לא יבער הסני פ"י כנ"ל שמואל בעלמנו חסרונו' שממעט בעבוד' הצור' ויש בו עדין ילה"ר ואומ' מדוע לא יבער הסני בעבודתו יתבדק ויתעלי' זכרו לעד וללנה נלחיס חמנ' :

ויאמר

ראה ראייתי כו' וארד להצילו מיד מזריס ולהעלתו מן הארץ ההיא אל ארץ טוב' כו' ועתה הנה לעקת בני ישראל באה אלי כו' ולכאורי' היה ראוי' לומר ראה ראייתי את עני עמי כו' ולעקת בני ישראל באה אלי וארד להצילו כו' ועוד מה לזרז שהבטיח להם השי"ת צ"ה להביאם אל ארץ טוב' כו' היה די שיאמר להם שיואלים ממזריס כדאיתא בגמרא שאמרו ישראל באמת הלוואי שנלא בעלמניו משל לעבד ע"כ ונרא' לפרש דאיתא בגמרא העומד בחון לארץ ומתפלל יכוון לבו כנגד ארץ ישראל העומד בא"י יכוון לבו כנגד ירושלים: והעומד כו' יכוון כנגד בית המקדש והעומד כו' יכוון כנגד קדשי קדשים ולכאורי' אם ככוני' תליא מילתא גם העומד בחון לארץ יכוון לבו כנגד בית קדשי קדשים אך נרא' דרבותינו ז"ל הורו לנו דרכי התפילי' בחופן שיעלו לרזון לפני השי"ת צ"ה וב"ש דהיינו העומד בח"ל דקדושת ארץ ישראל היא יותר מח"ל וקדושת ירושלים היא יותר מארץ ישראל וכן כולם קדושתם זו למעלי' מזו וזה בודאי אי אפשר לאדם שיאחז בקדוש' רבה העליוני' בפעם אחד רק נרץ לילך ממדרג' למדרג' ואמרו חז"ל מי שהוא עדיין בח"ל יאמן ויקדש עלמנו בקדוש' יתיר' שיבא לקדושת א"י ואחר שזכ' לקדוש' יתיר' והיינו העומד בא"י יכוון לבו לאמן עוד בקדוש' נוספת כנגד ירושלים וכן כולם וכשיתנהג אדם כך אזי באז'ו בחיני' שיהי' תפילתו רזוי' לפניו ית"ש ויתעלי' אבל בודאי מי שעומד בח"ל דהיינו שהוא עדיין לא נתקדש כלל והוא מלא מחשבות זרות ותאויות וגשמיות בלתי אפשרי שתעלי' תפילתו לפניו יתבדק והנה נשהיו ישראל במזריס במקום עומא' ונתגשמו מאוד מחמת צרות עול שעבוד וסבלות מזריס בלתי אפשרי היה שתעלי' לעקתם לפני השי"ת צ"ה ולכן אמר השי"ת וארד

יירא אליו ה' בלבת אש מתוך הסנה כו' נראה לפרש דהני' השורש הוא לאדם שיסער את מדותיו כמו השנא' והקנא' והנאו' והתאו' והחמד' וכדומ' כל המדות המנוונות נרץ שיתקנס ומתוך כך יכול האדם לבוא למדרג' גדולי' ולמראות גדולות והתלהבות ודביקות גדול בעבודת הצורא ית"ש וזהו יירא כו' בלבת אש מתוך הסנה פ"י מתוך המדות המנוונות שהם כקוליס בא אל מדרגה שהי' לו התלהבו' אל יירא והנה הסנה בוער באש והסנה איינו אוכל פ"י שרא' שהי' לו התלהבות גדול ואעפ"כ לא נפרד ממנו כל המדות המנוונות לשרוף אותם לגמרי * ויאמר אסורה נא וארצ' פ"י אסורה נא לגמרי מן המדות המנוונות וארצ' את המרא' הגדול אזו אבא אל מדרגות גדולות לראות מראות גדולות: מדוע לא יבער הסנה יבער לשון ובער בשדה אחר ור"ל מדוע לא יכלו ויסורו לגמרי המדות המנוונות שהם כסנה: וזהו פ"י מראות נעשים ר"ל נעשים הם המדות המנוונות וכשמסתקן האדם מדותיו ויכל לבא למדרגות גדולות כנ"ל: בהרת עזה כשלב פ"י אם יש לו איזה מדה מגווי' שהיא נעט בגופו של אדם בהרת עזה פ"י לרץ להיות עז כנמר להתגבר מאוד עד שיתקף שתהי' כשלב ע"ד אם יהי' הטאריכס כשנים כשלב ילצונו שני' לה כסיד כו' ר"ל אחר זה יכול לבא עוד למדרגה כסיד ההיכל רמז לקדוש' עליוני': וירא ה' כי סר לראות שהשי"ת ראה שמשנה רצונו ע"ה רוא' להסיר כל המדות לגמרי כדי לראות כניל שיוכל לבא לידי רא'י מראות גדולות וזה בלתי אפשרי עד שיבא משיה' לזקינו ואז והעביר ד' רוח עומא' מן הארץ לגמרי ויאמר אל תקרב הלום פ"י שאמר לו השי"ת זה בלתי אפשר שתקרב אל המדרג' הזאת אלא של נעלך מעל רגליך של הוא לשון שאלה היינו שזה יהי' חללך כדבר המושאל ובלתי אפשרי להסיר לגמרי עד ביאת המשיח במהר': כי המקום כו' אדמת קודש הוא פ"י אלא שנרץ אתה לראות להתאמן בכל המקומות שיש בו איזה חומריות לקדש אותו הדבר וק"ל: **או יאמר** יירא אליו כו' מתוך הסנה והנה הסני בוער כו' איינו אוכל ויאמר כו' מדוע לא יבער הסנה על השינוי לשון שאמר והסנה איינו אוכל ואח"כ אמר מדוע לא יבער הסני והי' לו לומר מדוע לא נאכל הסני ונרא' ע"ד המוסר דהני' הלדיקים גם הילה"ר נהפך אליהם לטוב כמ"ש בכל לבדך בשני ינרץ' אך אעפ"כ אין להאמין לעלמו רק נרץ תמיד להזרז ולהשמר ממנו וזהו יירא מלאך ה' אליו בלבת אש: דהי"ה"ר נקרא ג"כ מלאך ה' פ"י והוא מרא' עלמנו להלדיק בהתלהבות גדול כנ"ל שנהפך גם הוא לטוב מתוך הסני שהי' בו מתחילי' כמו סנה יירא והני' הסני

נועם שמות אלימלך

באמת אם נלוחו הפעם לנו חושק ומתלהב מאד מאד שזכה גם הוא לעבוד הש"ת באמת זה הוא סימן טוב שהשם עמו זה דבר ה' וזהו זה לך האות שאני אומר לך בהוליאך כו' תעבדון על ההר הזה זה יהי לך לסימן ולאות. אם יהי לך זוער ומתלהב לעבודתי בשומעך זאת בזאת הדע שאני עמך וזהו שהתפלל דוד המלך ע"ה השיבה לי ששון ישעך ר"ל זכני להשיבני אליך ושיהי לי סימן טוב דהיינו ששון ישעך ר"ל כשאשמע מספרים ישעך דהיינו מעוסקי תורתך ומצותך שזה הוא הישועה להש"ת כאשר יהי לי זאת לששון ולשמחה בזה הדע כי אחת עמדי וה' זכנו להיות מעובדי ה' באמת ולשמוח עם הצדיקים אמן :

ויאמר משה כו' ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם ויאמר אלוקים כו' אהי אשר אהיה ויאמר אהי שלחני כו' ויאמר עוד כו' ה' חלקי אבותיכם כו' ופירש"י ז"ל שאמר משה רבינו ע"ה די ללרה בשעתה כו' ופירושו קמאי לא שהשכיל משה מ"ה כו' וגם אנכי אענה חלקי דאיתא במדרש דשמותיו של הקב"ה הם רבים והש"ת אמר שמי הו"ה היה הוה ויהי שדי שמי שאמרתי לעולמי די ע"ש : והנה כל עבודתינו הוא לתקן ולטהר העולמות ולקשרם יחד ולכן תיקנו לנו אנשי כנסת הגדולה בשלש ברכות הראשונות חלקי אברהם כו' מחמת שהאבות בחרו להם ועבדו ותקנו שלש מדרגות וע"י זה אנו מקשרים עצמינו בהם ועל פיהם אנו חיים ולמעלה מהם יש עוד שלש מדרגות כידוע : והוא כל מעשיך יהיה לשם שמים ר"ל לתקן העולמות העליונים והוא שאמר משה רבינו ע"ה ואמרו לי מה שמו פ"י אם יאמרו לי באזהה בחינה נעבוד אותך יתברך ויאמר אלוקים אהי אשר אהי היא המדרגה העליונה כידוע ליודעי חן מלת אשר : וכתיב עוד ויאמר כו' אהי היא מדרגה למטה מו"ו ויאמר עוד כו' כה תאמר ה' חלקי אבותיכם אלהי אברהם כו' זה שמי לעולם זה זכרי לדור דור דהיינו באותה מדרגה אהנו חיים וקיימים לעולם על ידי שכבר תיקנו לנו אבותינו המדרגה הזאת ואנו מקשרים עצמינו כ"ל ועל פיהם אנו חיים לעולם ככל דור ודור והבן :

ויאמר ה' בלכתך לשוב מצרימה ראה כל המופתים אשר שמתי בידך כו' ואני אחזק את לב פרעה ולכאורה אינו מובן ורש"י ז"ל פ"י לפי דרכו ואענה גם אנכי את חלקי דהנה הצדיק המדבר דברי הבורא יתעלה בלתי אפשרי שלת ישברו הדברים האלה את לב השומעים : והנה הש"ת

וארר להגילו כו' ולהעלותו אל ארץ טובה כו' ר"ל שאע"ל אותם וזבחה אותם אל קדושת ארץ ישראל ועת' הנה לעקת בני ישראל בזה אלי וק"ל * **ויאמר משה** אל האלהים מי אנכי כו' וכי אוליא את בני ישראל כו' לכאורי הלשון כפול כמו שהרגיש רש"י ז"ל בזה : גם בפסוק ויאמר כי אהי עמך וזה לך האות בהוליאך כו' תעבדון את כו' גם זה אינו מובן לכאורי שאמר לו הש"ת אות שיהי אח"כ ורש"י ז"ל פ"י בטוב טעם ולע"ד נראה ע"פ הפסוק וירא יעקב מאור ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי כו' ולכאורי מלת אין הוא מיותר והיה לו לומר מה נורא המקום הזה זה בית אלוקים ; ונראה' דהתורה הקדושה מורה לנו בכל זה איך נתנהב בעבודתו ית"ש ויתעלה דהנה האדם הבא לו אהבה והתלהבות בלבו בתפילתו או בלימודו וכן בכל מעשיו אשר יעשה לשמו ית"ש ראו' לו שיחשוב מי יודע אם אין זו התלהבות אם זה חלילה וחלילה * ואם לנו מתלהב עוד בפעם אחר פעם יחשוב אפשר המקום גורם קדושה והתלהבות הזאת דהיינו שעומד עם הצדיקים ולא יתלה בעצמו כלל וכלל רק שיהיה שפל מאוד ויחשוב איך אפשר שאיש שפל כמוי יזכ' לזאת ואם יוסיף עוד ולא יפסוק יחשוב אמת בודאי זה הוא דבר אלוקים שנתן לי הש"ת מתני והלואי שיהיה לבני זה כל הימים ויתפלל תמיד להש"ת שיעזור לו וישמור אותו שלא יכשל ח"ו בשום דבר חטא שלא יגרום החטא ח"ו לכבוד אש התלהבותו בעבודת הבורא ית"ש וזהו וירא יעקב מאור כו' דהיינו כאשר ראה קולם מונב ארצה ומלאכים עולים ויורדים בו וראה המראה הגדול הזה שהש"ת צ"ה עם כל המרכבה העליונה נלכ' עליו וירא מאור ויאמר מה נורא ר"ל מי יודע מה הוא המורה הזאת כי מי אנכי שאזכה למראה הגדול הזה ואח"כ חשב ואמר המקום הזה אפשר המקום גורם הקדושה הגדולה הזאת ואח"כ אמר אין זה כו' כיון שראה הקדושה הזאת בלי הפסק אמר בודאי אין זה רק בית אלוקים והתחיל להתפלל להש"ת צ"ה וידור נדר אם יהי אלוקים כו' ושמרני כו' דהיינו שלא יגרו' החט' ח"ו להפס' ממנו הקדושה הזאת ח"ש משה רבינו ע"ה מי אנכי כי אלך כו' שהי עניו מכל אדם ושפל בעיני עצמו ואמר איך אפשר שאניע למדרגה הזאת וכי אוליא כו' פ"י וגם אם הי' באפשרי שאבא למדרגה זאת שאחך אל פרעה : איך אני ראוי למדרגה גדולה כזאת להוליא את בני ישראל ויאמר כי אהי עמך וזה לך האות בהוליאך כו' תעבדון כו' דהנה סימן טוב לאדם כשהוא שומע מספרים ממשלות הצדיקים ועבודתם בקדושה לשמו יתברך

פרשת וארא

וידבר אלהים אל משה כו' ונראה לפרש דאיתא בגמ' רשעים תחילתן שלו' וסופו יסורין ולדיקים תחילתן יסורין וסופו שלו' יש לומר הסי' דהנדיק לר' לעבוד את הבורא ב"ה מתחילי בירא' ולשמור עלמו מיזה"ר ולשבר כל תאויות הנשמיות וחו תחילתן יסורין : ואחר שזכ' לשבר כל התאוות ואויבו הוא הילזה"ר השלים עמו אז סופן שלו' וחו וידבר אלהים שדיבר הוא לשון קשות וללקים הוא מדרגת ירא' ופירושו וידבר לשון קשות אלקים ר"ל אז כשהי' במדרגת ירא' : ויאמר אליו אני ה' פי' כשבא במדרגת אהב' דהיינו ד' אז ה' אמירי' בלשון רכה ויש לומר זהו כוונת רש"י ז"ל וידבר אלקים דבר אהו משפט על שהקש' לדבר ולומר למה הרעותה לעם הזה וכדאיתא במדרש שהטיח דברים כלפי מעלה ובאמת ח"ו שמה רבינו ע"ה יטיח דברים נגד השי"ת רק זה ה' מחמת גדול אהבת ישראל וזה מורה על גדול אהבת הבורא ית"ש והפי' כך וידבר אלקים כו' כלומר אפי"פ שהי' ראוי' לדבר אהו משפט על שהקש' לדבר כו' אך מחמת שהי' מגדול אהבת ישראל שהיא אהבת הבורא ית"ש לכן ויאמר אליו אני ד' שהיא אמירי' רכה באהב' וחו שהתפלל דוד המלך ע"ה הקם לעבדך אמרתך כו' פי' שהשי"ת יסייע לו לבא למדרגת אהב' המרומן בלשון אמירי' : אשר ליראתך ר"ל אהב' כו' שמתוך אהב' אבא לירא' שהיא הירא' הרוממות וק"ל : **וארא** כו' כתב רש"י ז"ל וארא אל האבות ולכאורי מה בעי רש"י בזה הלא בפסוק מפורש אברהם יחק וידענו שהם נקראים אבות ונרא' כוונת רש"י בזה כי אברהם ה' מדת חסד ויחזק בחי' גבורי' ויעקב תפארת והיו משתנים זה מזה בבחי' וא"כ איך שייך שלכולם יתרא' אליהם באל שדי הלא הדרך הוא שכפי מדרגתו באה עליו הקדוש' מלמעלה אך שהשורש הוא בדבר הזה כך שמד הבורא ב"ה איך שום השתנות אלא שהאדם בעבודתו לפי מדרגתו כך ממשיך עליו נמצא אברהם המשיך על עלמו המד' של חסד וכן יחזק מדתו וכן יעקב אבל מד' הבורא ב"ה הכל אחד הפשוט ולזה פרש"י ז"ל וארא אל האבות לומר שאלל הבורא ב"ה איך הפרש וחילוק ביניהם כלל והכל אחד לכך נרא' אליהם בבחי' אחת באל שדי וק"ל :

וארא כו' באל שדי ושמי ד' כו' ונרא' לפרש דאיתא בגמ' שדי שאמר לעולמו די ולכאורה יש להבין מה יולא לנו מזה שאמר לעולמו די שלא יתפשט יותר אך הענין הוא שחז"ל משמיענו הטובי' הגדולי' שעש' עמנו הבורא ית' :

השי"ת צריך הוא ה' רונה שיחזק פרעה את לבו ואך אפשר שיחזק את לבו מאחר שישמע דברי השי"ת מפי משה ולכן אמר לו השי"ת ראה כל המופתים ואיתא בסנהדרין מחשבה מועלת אפילו לדברי תורה ופירש רש"י ז"ל אדם האומר שילמד כך וכך דפין אזי בוודאי אי אפשר שיקיים את דבריו ולכן אמר לו השי"ת בלכתך לשוב מצרימה ראה את כל המופתים דהיינו בלכתך בדרך תחשוב הכל שכן תעשה המופתים לפני פרעה ועל ידי זה תשבר לבו ובאמת המחשבה מועלת ולא תועיל דברך לשבר את לבו לכן ואני אחזק וק"ל :

וישב משה אל ה' כו' ומאז באתי לדבר בשמך הרע לעם הזה והאלל לא הללתי לכאורה הלל לא הללתי הוא כפל לשון כיון שאמר הרע לעם הזה ממילא לא הליל אותם ונרא' כך פירושו דהנה אהנו בגלות המר הזה אשר בצרותינו לו נר וגלה השכינה עמנו איך לנו לדאוג ולהתאונן אלא על גלות השכיני' ולא לחשוב כלל על נרותינו כ"א על לער וגלות השכינה ואלו ה' מגמותינו ולערנו רק על לער השכינה ולא על לערינו בודאי היינו נגאלים מיד אך כי בשר אהנו ובלתי אפשר לסבול לנו נרותינו ומכאובינו לכן ארכו לנו הימים בעויתנו הרבים בגלות המר מחמת שאנו משתתפים לערינו עם לער השכינה ואנו חוששים על לערינו ואלו היה לדיק אחד ככ"ל היה מלייל את כל העולם כולו מן הגלות : וזה שאמר משה רבינו ע"ה ומאז באתי לדבר בשמך פי' כל דבורי לא ה' רק בעבור שמך הגדו' והקדוש שהוא בגלו' ולא בשביל גלותינו והסימן ורא' שאמת אחי שכוונתי לא ה' רק בעבור שמך הקדוש כי אני רואה שפרעה הרע לעם הזה שזה סימן לאדם הרואה להוכיח את חבירו או לדבר דברי קדוש' איך ידע שכוונתו ה' רק לשמים בלי מחשב' ופני' אחרת אם רואה בדברו לפני אנשים שאינם מהוגינים והם כועסים על דבריו בודאי ה' דבריו בכוחה' שלימה לשמים לבד ובעוה"י דבריו יעשו רושם ח"ש משה רבינו ע"ה כל דברי לא ה' לשום כוונ' אחרת רק בשמך ממש והא' ראי' שהרע לעם הזה ומאחר שהיו דברי רק למען קדושת שמך מן הראוי' ה' שיגאלו ישראל מיד ומדוע הלל לא הללתי ח"ש דוד המלך ע"ה השיבה לי ששון ישעך פי' גאל אותנו והשיבנו מהר' לארצנו כי כל כוונתי אינו אלא למען ששון ישעך שתגאלנו גאולה קרובי' למען ישועתך להשיב את שבותך היא השכיני' הקדוש' ולא למענינו כ"א למעך והשם יגאלנו במהר' ונגילי' ונשמחה בישועתו אמר :

אלימלך

וארא

נועם

אלקים פי שררך לאחוז ב' מדריגות א' שדמ' צפינו
 כאלו עומד למעלה בעולמות העליונים בבית אלקים
 ממש לפני השי"ת ומדריג' הב' שיאחוז במדת הכנס'
 מאוד מאוד דהיינו חס שער השמים פי' יחשוב תמיד
 כאלו הוא מתחיל בעבודת הכורא עתה ועומד על
 השער ופתח התחלת עבודת השמים ולריכין אלו
 בתפילתינו תפילה ש"ע לילך מתחיל לעילא דהיינו
 שמתחיל' אלו אומרים אלקי אברהם כו' שהיא מדריג'
 תחתון ואח"כ אלו אומרים האל הגדול כו' שהוא
 מדריג' עליון והנה פי' שדי הוא שאמר לעולמו די
 שמתחילת הכריא' היו העולמות מתפשטים עד שאמר
 להם די ונשתלשו העולמות למט' ועוד פי' שדי שאומר
 לנרותיו די ואמר וארא אל אברהם ופרש"י ז"ל אל
 האבות שהיא מדרגה תחתונה דהיינו שהם תיקנו
 למטה ופעלו רחמים בעולם וזהו באל שדי כפי' השני
 של שדי שאומר לנרותיו די וממילא היה רחמים
 וחסד אל בעולם . חסו ושמי ה' לא נודעתי להם
 ר"ל שם הויה שהוא מדת הרחמים לא הולכתי
 להכיר להם במדת השם הקדוש הזה כי הם פעלו
 רחמים ממילא וזהו אס לא כיוון באבות פי' אס לא
 כיוון לתקן המדרגה התחתונה לרדך לחזור לראש
 לתקן מתחיל לעילא כנ"ל חסו כשאמר משה רבע"ה
 למה הרעותה לעם הזה אז וידבר אלקים אל משה
 ויאמר אליו אני ה' פי' שזה מוטל על הנדיק להסוך
 מדת הדין לרחמים שגם אני מדת אלקים יהיה ה'
 דהיינו מדת הרחמים ע"פ הנדיק חסו אליו דייקא
 חסו ה' אלקי תשועתי פי' גם מדת אלקים נהסך
 להיות שהוא מדת הרחמים תרנן לשוני לדקתך ר"ל
 ע"י שלשוני תרנן לדקתך דהיינו שאני גורם לדקות
 בעולם למטה כנ"ל מתחיל לעילא וק"ל *

או יאמר וארא כו' ושמי ה' לא נודעתי להם :
 דהנה השם של שדי הוא משדד
 מערכות והפנימיות הוא השם הויה ב"ה ולכן נכתב
 במזוזה שם שדי מבהין והנדיק הוא ממשיך את
 הפנימיות שהוא השם הויה ב"ה לכל דבר חילוניות
 אפילו במאכל ובמשתה ובכל דבר גשמי הוא ממשיך
 קדושת השם לתוכו וחסו כל מה שברא הקב"ה לכבודו
 ברא דהשם הויה ב"ה נקרא כבוד וכ"ש ברוך כבוד
 ה' . והיינו כל מה שברא הוא כדי להמשיך את שמו
 הגדול לתוכו חסו לכבודו ברא . אבל המלאכים שאין בהם
 לא אכילה ולא שתיה לכן אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו
 מפני שאין להם שום דבר חילוניים להמשיך את שמו
 הגדול לתוכו ומצרכים ממקומו אשר הוא . חסו ושמי
 ה' לא נודעתי להם כמ"ש רש"י ז"ל לא הודעתי כו'
 ולא קיימתי שלל נתי להם הארץ ונמלא שלל היו יכולים
 להמשיך את השם הויה ב"ה לתוכו שלל היה להם עדיין

הארץ

ית' ידוע שהנאלל מה שהוא רחוק יותר מהמאליל
 הוא נתגש' ביותר ונמלא חילולי שאמר לעולמו די ה'
 העולם מתפשט לאין קץ והי' הקליפות מתהווין בעולם
 מנוקבא דתהומא רבא ועכשיו שאמר לעולמו די הוא
 הטובה שלל נתהווה הקליפות כ"כ ועוד איתא שדי
 ע"ש שהוא משדד מערכות דהיינו שהשם הזה משדד
 הטובע לטובת ישראל חסו וארא כו' באל שדי פי'
 כשנראיתי לאבות להצטיה להם על א"י הצטחתי להם
 בשם אל שדי שהוא משדד מערכות בכדי שלל יהי'
 אחז' לקליפות ולחומות בא"י גם אס ח"ו לא יהיו
 ראויים ישראל : ושמי ה' לא נודעתי להם ר"ל שלל
 הצטחתיים בשם הויה ב"ה וצ"ש פן ח"ו יגרום החטא
 ויהי' כח להקליפות לינק מאחוריים ויהי' לחומות
 אחזה ח"ו בא"י לכן כרא' להם באל שדי והבן זאת :

או יאמר שדי הוא לשון שדים שמשם זה יונקים
 ישראל השפעות ואז הוא ג"כ משפיע
 לבן חסו וארא כו' באל שדי ופרש"י ז"ל וארא אל
 האבות לרמו שמשום זה נראה להם באל שדי שהוא
 המשפיע . וי"ל שזה רמוז חז"ל משמר שלישי אשה
 מספרת עם בעלה ותינוק יונק משדי אמו ר"ל כנ"ל
 לרמו שבעת הזאת יונקים ישראל משדי אמו היינו
 משם שדי המשפיע ואיך לא יעלה מורא ופחד ואימי'
 על בני אדם לספר אז עם אשתו רמו להיזהר
 דהיינו לעסוק אז בדברים בטלים והבלי עולם והוא
 לשון תימי' אשה מספרת כו' ואינו משגיח שתינוק
 יונק משדי אמו ופרדך הגמ' מאי קחשיב אי סוף
 אשמורי כו' ימנא הוא ר"ל וכי נמלא איש כזה שידבר
 אז בדברים בטלים ולא ישים אל לבו כי עת לחנני
 ובא מועד להתפלל תפילת השחר ומתרחץ לא לריכי'
 אלא לתאן דגני בבית אפל מוכן ממילא הוא הכסיל
 אשר בחושך הולך וגני באפילות באין משים אל לבו
 יראת הכורא ב"ה וק"ל :

או יאמר וארא כו' ע"פ דריתא בש"ע אס לא
 כיוון באבות חסר לראש ויש להבין
 הטעם מה טעם דווקא באבות חסר לראש אך הענין
 הוא אברהם תיקן מדת חסד כו' כנ"ל חסו האל
 הגדול הגבור והגורא דיעקב הוא מדת אמת תתן
 אמת ליעקב והרז' לילך באמת לרדך להיות במורא
 גדול חסו שאמר יעקב מה גורא המקום הזה אין
 זה כ"א בית אלקים ולפי דרכיו י"ל הפירוש כך
 מחמת שההולך במדת אמת לרדך לזה עבדות גדול
 ומורא ופחד ושמי'i'
 כולל אופנים ואמר יעקב מה
 גורא המקום הזה ר"ל באי' אופן אפשר לבא למדריגת
 אמת . אין זה ר"ל שבלתי אפשרי לבא למדריגת אמת
 שהוא מדריגת גורא כ"א באופן זה דהיינו כי אס בית

יש אשר עבודתם קשה דסייני שחס מסגסס פלמס בתענית וסגסס וסיינו כשנא משס רבסיס ואמר להס הנאולס ולא שמעו אל משס מקולר רוח פי מחמת שסי נשמחס ורוחס קלרס ומענדס קשה דסיינו שסי ציניסס אלסיס שכו מסגסס פלמס וסיו סבוריס ארך אפסר שמשס יציא אח סנאולי הלל גס הס ענדסס להסיית ככל עבודתס ומדוע לא יכא הנאולי על ידיסס וחסס משס רבסיס תלס חסרון השמיפס שלל שמעו בני ישראל אליו תלס בעלמו מחמת שסוול אינו רלוי לכך שחינו לדיק גמור ולכן אמר סן בני ישראל לא שמעו אלי ואלך ישמעני פרסי מלחר שדברי לא נכנסו בלוי ישראל ואלך יכנסו דברי בלוי פרסס חכו וימר לפי סי דייקה דסי לפעמיס יומר הלרס שחלי חסרון בעלמו וכחמת לבו אינו נכון ככ בלמת גמור שכן סוול שסחסרון בו לכל משס רבסיס סיס לדיק גדול חס דדבר שחלי חסרון בעלמו סיס אומר לפי סי ממש שסיס לבו נכון בלמת לפי דעתו שסוול סגורס חסרון השמיפס וימר משס סן איני ערל שפתיס לכוורי סיס לו לומר סן איני ערל שפס אך הפנין סוול דחסס סיס חולי שני חסרונות בעלמו אחר סיס חולי שחינו לדיק גמור ולכן לא שמעו בני ישראל אליו וסני תלס בעלמו שפרסס לא ישמע מחמת שסוול ערל שפס דלפעמיס חס ידבר ארס לפני שלטון בלשון למ אי דכרו נושאין חן בעיניו ומסי אמר שפרסי לא ישמע לו מחמת שסוול ערל שפס חכו ערל שפתיס כפול בערלות שפתיס וקיל :

וידבר משה כן כר ולא שמעו אל משס מקולר רוח ומענד' קסס' ויש לדקדק לפי פירשי זיל שסקולר רוח סיס מחמת ענד' קסס איכ לכתוב רק מענד' קסס: וגס ומענד' קסס משמיעו שסקולר רוח סיס מניסי בסי פלמו ועבדס קסס בסי פלמו אך הפנין סיפס מס שדקדקתי לפיל על סקיו שומר משס רבסיס סן בני ישראל לא שמעו כר ואלך ישמעני כר ועוד מס שומר משס סן איני ערל שפתיס הלל ככר אמר לו השייית מי יסוס אלס כר ויש לפרש דלל כפירשי זיל דבלמת מס שלל שמעו סיס מחמת שני דברי דליחא דברים סיוולאין מן סלב נכנסין אל סלב וחסס יס שני מניעות מלד סמקבל שגס דברים סיוולאין מלב אן נכנסין אל לבו דסיינו אי חס סשומע סוול איס בליסל כי מלד פלכות גיכ אן יכול לקבל דברי סמוכיח חכו בלמת שלל שמעו אל משס מקולר רוח ככו דליחא כמדדש שסי ציניסס ענד' פי* ומענדס קסס סיינו מחמת פלכות אך יס חילוק בן השני מניעות סריל דסיינו חס סמניפס סוול שחינו יכול לקבל מחמת שסוול איס בליסל אי גס חס לדיק גמור ידבר דברי אפסיכ

לג

הארץ שהיא החינונית חכו לא נודעתי כנספול שלל סיו יכילס להמשך וחסס הלדיק לפעמיס לרך לפעות דבר חינוניס ולסמשך לתוכו ספנימיות למשל מי שלריך סרניס או רפואי או אומר לו סלדיק שסי לו רפואי ופרנסס שסס דברים חינוניס וממשך לתוכו שסס סוול ציס פי כוונתו ותפילתו וסוול מססיס שכן יקוס חכו בשרתי לדיק בקבל רב ריל שחי מבשר כל מי שלריך דבר שסי לו כן ככו שלריך וספתי לא חללל אליו לכל סלעטרכות מלדכרו אסי חינוניות סוול מחמי סי חחס ידעת סי שחתי נותן דעתך חפנין פני להססיס פי שכן יקוס וחי ממשיך ספנימיות שס קדשך כסדיבוריס סריל וקיל *

או יאמר ואלל אל חכרסס פיפ מס שחלו אומריס בברכות אכות אלפי חכרסס כר וחכיכ חנו אומריס סלל הנדול כו כלשר כחככו לפיל מזה דסי חכרסס תיקון מדת חסד וסמשך אח סבורא ציס במדת חסד לזס ספולס יחק סמשך מדת גבורה כר ומחמת שחן ככ בנו לקשר פלמינו מיד בעולמות סעליוניס לכן מתחילה חכו מקשריס פלמינו בלכות חכרסס יחזק ויעקב וחכיכ חכו עוליס מתחל לפילל בעולמות עליוניס שסס הנדול סנבור כר חכל הלכות שסי כחס גדול וסי ככ בידס לקשר פלמס מיד בעולמות סעליוניס וסיס עבודתס מעילה לתחל שסמשיכו אח סבורא ציס לזס סעולס כל אחר תיקון מדתו כריל חכו ואלל אל חכרסס כר בלל שדי סוול שומר לפולמו די וסוול שסס סמסחמש צוס ספולס וסיינו שססיית סיס נרלי להס אחר שסמשיכו לזס ספולס דכאן נקראיס אכות וסמי סי לא נודעתי להס ריל חכל בעולמות סעליוניס שסס שמי סי לא נודעתי להס עד אחר שחיקתו סמדות סעליונות וסמשיכו למסי כריל חכו ספירשי זיל ואלל אל הלכות סיינו צוס ספולס אחר שסיו נקראיס אכות סייתי נרלי להס וקיל :

ולא שמעו אל משס מקולר רוח ומענד' קסס וימר משס לפי סי סן בני ישראל לא שמעו אלי כר ודקדקתי מס זס מעורש בקרל דבני ישראל לא שמעו אל משס מקולר רוח כו חכל פרסס חכפס שימעט לו אך הפנין סוול דחסס יס בני ארס שסס ארך רוח סי שיש לו שמי קדושס עליונה ויודע שלריך לעבוד השייית ציס ככל מיני ענדות ולא יספיק לו כל ימי חייו כל מעשס ענדתו אשר יעשס להסיית ויש אשר חס קולר רוח פי שחן נשמחס ורוחס יקר כל כך חומס כסיינו סיוולל די סונתו בענדתו יסיש ככל פנינו

נעם וארז ארימלך

לו רצו וסוגם שממ' אלל סלדיק וזם מכניס
 סקליס' וספי' סו' כך רזן ירליו יפשי' ססקביס' עושס
 רזן לסלדיק כדי וזת שזפתס יזמפ' ויושיעס וסוגס
 שזמחי' אלל סלדיק ולזס שזמר ס' זת כל זוכבז
 זזת כל סרשפיס יזמיד סייו שמכניס סקליס' וזם
 תהילת ד' ידבר ויברך כל זשר שס קדשו סי' זסיילו
 כשעושי' ג"כ להנחת פלזמו כיון שזס עוש' פטויל'
 לסכניס סקליס' פי' שזמחי' סוזת וסבן סיטיב כי
 נכון סו' כפזסי' :

ויברך סי' אל משה וזסרן וזוס אל בני ישראל
 וזל פרפי' מלך מזריס לפי פשוטו זיס
 מזבן פירושו ורשי' ז"ל סי' כזוב ספס ולפי פניניו
 י"ל דסי' כשזביס בני אדם אל סלדיק דבבר לספרכותס
 למשל שיפטול לסס זרס דבר אלל זדון וזלזון זסי'
 זזמר סלדיק לזדס זוס שלפזן ימלא מזשלותך ולז
 יסי' בזוסן זמר וזוס כמזוס מפי סלדיק זאל יפשיס
 בזוסן זמר חסו וזוס אל בני ישראל וזל סרפס סי'
 סי' זס שזחזמר בגזויל' לישראל סי' כזוס כפזמו
 אל סרפס זסי' שלז יזמרו משה וזסרן רק לישראל
 לז יסי' בזוסן זמר וזכרז לסזויזיס פי' סדבור
 וזזוס שזחזמרו לישראל וקיל :

זוא זסרן ומשס זמר זמר ד' לסס סזויזו זת
 בני ישראל סי' סס סמדבריס אל מלך סי'
 סוז משה וזסרן י"ל סי' קכ שסכזוב מזמחי' סזך
 זפזר שזסרן ומשס שפי' ד' דבר פזמס סזך סי'
 זפזר שסס ידברו אל סרפס פזל סמז ומזך
 סכזוב סוז משה וזסרן כלזמר שסס סוז דבוקיס
 שזיסס יזד כמו שזחזמר וזוס יסי' קך לסס וסי'
 סדבור יזוז מזבן שזיסס ולז אל סרפס ומזייל'
 כשזמפ' אל סרפס וקיל :

ראד נזחך יז להבין מה זס שלזן רזס גס
 מלת זלקיס וזרז' דסנס סלדיק סרוז'
 לספלות זת אדם סספל ולססירו מזסזו וזפלותו
 בזתי זפזר לשבר זת דבר שזזו כז' דבבר סדומי'
 קזת דסייו שזרך סלדיק לזרד קזת ממדרגזו ולסזות
 זלזו דבבר סדומי' וסנס פרפי' זמר סזוס זלקי
 כפזרשי' ז"ל סנס יזוז סזימי' סי' לק זמר סשי'ת
 למשי' רזס נזחך זלקיס לפרפי' סי' שזרך זתס לפזות
 זזות ומזסתיס לפני פרפי' כמזשי' זלקות ופי' זשי'
 זת שזזו שמזזיק פזמו לזלקך סזוס יסבור שזתי'
 זלקיס ולכן רזס שזסזכל דבבר זס מזז שזל
 זחזג' זיו חסו גדויל' פזירי' למשס ככיל שזרך
 סלדיק לזרד' ממדרגזו לשבר זת שזזת אדם סספל
 ופזש פזירי' למשס למשל מי סזוס רגיל לשוס
 לדבר סקר זרך סלדיק ג"כ לשבר זזו דבבר
 סדומס וזחזי' זיו שסלדיק יזמר סקר זך מצי'
 שסזיר

לז יקבל' זכל זס סמזיעס סוז מזד פזכות סבו
 זוי זס סמזיעס סוז זדיק גזמר דבריו נכנסין גס
 לזכ סעזב : חסו שזמר משה רבפי' סן בני ישראל
 סי' דסייו סזוס סזס תולס סססרון כפזמו מזמזת
 שזיו זדיק גזמר לכן זין נכנסין דבריו בזזניסס
 מזמזת פזכותס וזסו זזני פזל שפתיס ר"ל שזני'
 זדיק גזמר זזך יזמפני סרפס שזזיעזו סוז מזד
 סזוס זזש בזיעל' וזמזז פולס סכל כסזגן וק"ל *
או יאמר ולז שזמו אל משה סי' דסנס סזדס
 מם סזוס פזשס זרך לסזת בני זוס

פזיס רק יסי' כזזניו לשזמיס לבד ולז להנחת פזמו
 כלל וישראל סוז זדיקיס ופיקר זפרס בזלות סזס
 על גלות סשכינס ולז על זרז פזמס שסזו כקזשי'
 סשפזוד' ולפיכך לז ססו זזנס לשזמו אל משה כדי
 שלז יבז לסס זרס תפזג להנחת פזמס שזגזלו
 מזרז סשפזוד ויסי' שזמזתס כשזמו סגזויל' לשוס
 פזיס דסייו סנזת פזמס חסו ולז שזמו אל משה
 ר"ל שלז ססו זזנס לכך ומפרש סכזוב ספסס מקזר'
 רזח ומפזודס קשס שלז יבז לסס זרס תפזג ופזי'
 וסס רזו שלז יסי' להס שוס פזי' זזרזת רק על גלות
 סשכינס לבד וסכלל כזס סוז קך כשזויזיס לסכניס
 סקליפס זרך לסזות סזדס כשזמזס כי כשזוס שזמז
 זין שס פזכות וזזנס כשזס קס זס נזפל ומשס רזס
 להכניס סקליפי' סייו סרפס פי' שיכניס בישראל
 שזמזת של גזולה וסס לרז רזו לקבל שזמזת כדי
 שלז יבז להס זרס תפזג' וזמזז לז בזו אל השזמזס'
 לזס זמר משה סן בני ישראל לז שזמו זלי כלזמר
 זס עזב שלז שזמו זלי כדי לפזות ספזודזל שלסס
 כשליזמו בני זוס סנזת פזמס זכל זזך יזמפני'
 פרפס ר"ל שסקליפס לז סוכניס כזס כיון שלז בזו
 ישראל אל שזמזת : חסו פי' זכרז זת ס' ככל
 עז תמיד תהילתו כפי ר"ל כשזני' מזרך שסס ככל
 פז דזדוע שיש כזס פזתיס י"ד יזמן וי"ד שזמזל וכיון
 שזני' פזשס פזולס ככל פזתיס דסייו זף כקליפס
 להכניס זת סקליפס זוי תמיד תהילתו כפי זסיילו
 כשי' זרס סנזת פזמי' כיון שזרך סנזס וזמזת
 כדי להכניס סקליפס וזס זין זני' נזפל מן סמדרגס
 שזיס לי תמיד תהילתו כפי :

וידון ספי' פזמו רזן ירליו יפשי' וזת שזפתס
 כ' שזמר ד' סי' תהילת ס' כ' כי לכזורי'
 זך זפזר שזסי' לזדיק זרס תזוס גשזיות כי הלז
 זרך שלז יפשי' להנחת פזמו שוס דבר זכל זזמזת סוז
 שסלדיק זרך שזסי' מזחזכזו לזויל' וזכורזי' רק לכבור שזמיס
 ולז להנחת פזמו זכל זך יזככס סקליפי' כיון שלז סוגס
 שזמחי' אלל סלדיק כזיעל' לז פזשי' לו סשי'ת רזן
 סזוס זחזי' סירז' סלדיק זסי' דבר וסכביס כרזמזי' פזשי'

אוחו פיי פטולומיו חסו שאמר משה רביעי לפרעס
התפאר כו למען תדע כו כלומר בואת תדע כי
אין כה' אלקינו שכאשר תחלה בו יתברך הפעולס
ישל לבנך לפארו כספיס סואת וקיל :

פרשת בא

ויאמר ה' אל משה בא אל פרעס כו

הדקדוק מפורש
כזכר סקדוש לך אל פרעס סיס לו לומר ופד
מה זה נתינת טעס כי אני סכבדתי את לבו אדרכס
מאחר שהכבד את לבו למה לו לייך כחכס הלל
בדואי לא ישמע לו ונראה לפרש דהכס בראות
הלדיק נפלאות הכורא או כשישמע מחבירו הלדיק
דכריס קדושים אזי הוא מתלכס בעבודת הכורא
יתברך ויתעלה משליכ סרשע אף כשרואה נפלאות
או שהלדיק מדבר אליו טפס אחד אזי הוא חחר
לפי שעה אבל אינו מתקייס בקרבו אחס זמן והוא
ככלב שז אל קיאו : אבל כשהלדיק מדבר אליו יוס
יוס או בראותו נפלאות הכורא יוס אחר יוס יכול
לסזת מתקייס בידו זמן רב חסו בא אל פרעס
בקביעות יוס אחר יוס ולא דדך ארעי ולכן לא
נאמר לך שהוא לשון ארעי חסו סתינת טעס כי
אני סכבדתי כו למען שיחי אותותי ריל אותותי
סקדושים שתדבר אליו יוס יוס אשים בקרבו דייקא
כלומר שיתקיימו בקרבו זמן רב ולא כן כשישמע
אליך כטפס סרשאן יחזור לסורו כריל ולו לא
נאמר מוסתי לרמו כמלת אותותי שני משמעות לשון
אותות כפשוטו וגם לשון אותות כריל ולמען תססר
באזני כך כו פי דכ' כשהלדיק רוא' נפלאות ס'
טפס אחד אזי מתלהב לבו זמן רב וכשיחזור וירא
עוד נפלאות אזי בא למדרג' יתיר' לססר גדולותיו
יתברך לדורי דורות ונמלא גם זה נתינת טעס לוס
שלא ישמע אליך פרעי כטפס ראשון הוא למען
תססר כו שתבא למדרג' כוספת לססר באזני כך
לדורי דורות וקיל :

בא אל פרעה כו פירש' זיל וסמרי בו ולכאוד

מה כפי רש"י כוס ונרא' לפרש
דכ' נקוס האי כללז כדך דהכורא כים ויחפיל זכר
לנחז זכו תעונו להטיב ולהספיש לכל פעולמות ולכל
כברואים : אף מחמת שהספעת הכורא כים הוא רב
מאוד ובלתי אפשרי לקבל השפעתו כיא פיי ממונפ
הוא הלדיק המקבל השפע' מלמעלי והוא משפיע לכל
גם לאינו הגון ומוכשר לקבל אעפ"כ הוא משפיע לו
ונמלא בהשפע' שהלדיק משפיע אינו אלל כנומל חסד
פס כל העולם שהוא מקבל השפע' מלמעלי ומחלק לכל
אבל

שסתירו חז"ל לשנות במסכת כו או כדומי בענין
זס שהלדיק אומר על עצמו שאינו לדיק חס שקר
שהוא לדיק ועושי עבירי לשמה כדי לשבר כח
המשקר ותיחא בנמרא אחת אמר לא יברא שטיקרא
בעלמא לך אמר יברא : חסו כשרתי לך בקהל
רב פי' כשים קהל רב אזי בלתי אפשרי שלא יסי
שקרן אחד והלדיק הוא מעלי אותו משטותו ושקריותו
פיי שהוא מטה עצמו אליו ג"כ בדבר הדומי כריל
ונמלא הוא בשורי ללך טעוב אמר לא יברא וקיל :
כי ידבר אליכם פרעס תנו לכם מוספת:
הכס מלת לכם אינו
מדוקק תנו לי סיס לו לומר שזודואי רנה פרעי
שיתנו לו מוספת ופד יש לדקק אחר שהראו לפינו
מופת שהמטי' נהפך לחיין ויעשו גם סחרטומיס כן
מה סיס לרך פרעי חיזוק סלב כמי' ויחוק לב
פרעי סלל ממילא מאחר שרא' שגם סחרטומיס
עשו כן אף לרך חיזוק לזה אף כרא' פשוט דכר
האדם סמלומד כניסיס שהשי"ת עושי לו כס ככל
פת אזי הוא תמיד חידוש ונפלא בעיניו סגס שרוא'
שהשי"ת עושה לו תמיד ניסיס אעפ"כ הוא מפליא
סדכר לחידוש גדול אבל העושי דבר חידוש טפס
אחד פיי כישוף וכדומי אזי כטפס שנית אף חידוש
בעיניו לכלוס מאחר שטעס בעצמו טעס אחד : חסו
שאמר השי"ת כים כי ידבר אליכס פרעי תנו לכם
מופת פי' שתעשו מוספת כזה שגם לכם יסי' למוסי'
ולחידוש זה יסי' דואי דבר ס' ולכן כתיב וישלך
אחרן את מטהו לפני פרעה ולפני עבדיו' גבי
סחרטומיס כתיב ויעשו גם סס בלתיסס כן ולא כתיב
לפני פרעס משוס דהסלכת מטה אחרן סיס חידוש
לפני פרעס שהכין שהוא דבר ס' מחמת שרא'
שגם בעיני משה ואחרן סיס לחידוש' אבל כסרטומיס
לא סיס שוס חידוש לא להס ולא לפרעי כי ידעו
שעושים פיי שטותיסס ולכן נאמר שפיר ויחוק לב
פרעס שהיס לרך חיזוק סלב כי הכין שאין כהס
ממש ואעפ"כ סיס מחוק את לבו חסו כשרתי לך
בקהל רב ריל כשאני מכשר אחס דבר חידוש בקהל
רב אעפ"כ סזיות סדכר הוס. הכס שפתי לא חללא
מלשכח ולהודות על הדכר הגדול אף שאני מלומד
כך חס הוא מחמת שזה דבר ס' וקיל *

ויאמר משה לפרעס התפאר עלי כו למען

תדע כי אין כה' אלקינו נרא'
לפרש דהכס סאומות עובדי פיי בראותס אחס סיכס
הכס פליסס לעובד או לרעס סס תוליס בעי' שלהס
אבל אין להס חשקות יותר לפארה ולשכחה מחמת
סיכס סואת ולא כן ישראל עם הקדוש סעובדים
את האל חי וקיס מכיריס נפלאותיו ומסבחי' ומסאריס

נועם בא ארימלך

אבל העיקר הוא מהבורא ב"ם: חכו לעושי נפלאות גדולות לבדו פי' מה שהקב"ה עושי נפלאות עם עמו ישראל אינו אלא לבדו: כי לעולם חסדו פי' כי לעולם כלומר המשכת השפע הבא לעולם חסדו ר"ל פי' חסד של ה' לדיק שגומל חסד עם כל אדם כ"ל: והכי ה' לדיק המשפיע בר"ו. לקבל השפע שלמעלי לדיק להקטין עלומו בהכני' גדי ואח"כ צעת השפעתו לעולם הוא מתפשט עלומו ומתרחב להשפיע לכל העולם כהדם המתפשט עלומו בכל חדריו ועלויותיו להכניס בהם כל אשר לו למלאות אותם כל טוב ורמז לזה אות צ' הוא רמז על ה' לדיק המקבל ומשפיע דלות צ' נכתב ב"ן וי"ד כזה צ' יד מאחוריו של הנו"ן והראש העליון של הנו"ן הוא קטן והרגל התחתון הוא רחב וכל זה הוא רמז על ה' לדיק: המקבל השפע הוא פי' חכמ' והי"ד הוא חכמ' ולדיק להקטין ולהכניע עלומו צעת קבלתו כמ"ש והחכמ' מאין תמלא פי' מי שהוא צעיון **קאין** ה' לדיק הזה תמלא חכמ' לקבל משם השפע ה' לדיק הזה תמלא חכמ' לקבל משם השפע' ולכן ראש העליון של הנו"ן הוא קטן רמז צעת קבלתו השפעתו מהי"ד לדיק להקטין עלומו שיהי' צעיון כאין כ"ל והרגל התחתון הוא רחב רמז כ"ל דהיינו צעת שמשפיע לעולם הוא מתרחב ומתפשט לחלק לכל כ"ל ולכן מסדר אפי' דנו"ן מן הי"ד לרמז לזה שכתבתי שגם למי שאינו הגון כ"כ לקבל הוא משפיע לו ומט' עלומו אליו להשפיע גם לו: והכו זמרו ה' כי גאות עשה פי' זמרו להסס הפזב טעמי' וברא גאוי כ"ל שה' לדיק מתפשט ומתרחב עלומו כעין אדם המתגא': מודעת זאת בכל הארץ ר"ל שהוא משפיע לכל הארץ גם לשאינו הגון כ"כ ולפי דרכינו ההשפיע נקרא בשם נפלאות דהיינו הטובות שהש"ת עושי' עם עמו ישראל הקדושים נקרא נפלאות אבל מה שהקב"ה מביא פורעניות ועונשים על הרשע' נקרא אותות כמ"ש מאותות השמים אל תחתון שאין ישראל להתיירא מאותות' וגם המשכת עונשין ורעות על האומות הוא ג"כ פי' ה' לדיק כי מפי עליון לא תלא ברעות: חסופי' הפסוק גדול כבודו בישועתך פי' שה' לדיק נתגדל ונחפשו ונתרחב כבודו צעת השפעתו לעולם שזה הוא ישועתך דמה שישראל מלאים ושבעים כל טוב היא ה' עושי' להשכיני' ומפרש הכתוב הוד והדר תשו' עליו כי תשיחהו ברכות לעד ר"ל שמסרת לו הברכות לברך את בית ישראל לעולם חסדו כשמה' את פיך פי' וגם המדרג' זאת נתת לה' לדיק שאח' משמחו בזה שהי' פי' דבורו הקדוש ממשיך פונס ורעות על הרשעים והיינו את פיך לשון רגז ממשיך ה' לדיק כי מאתך לא תלא הרע': חכו ויאמר ה' אל משה בן אל רשע' פירש'י והתרי' בו כלומר שפי' דבורך תמשיך עליו האותות כי אני הכבדתי כו' אלא מאתי לא תלא ברעות לכן לדיק אחת להתרות בו למען שיתי אותותי

אלה בקרבנו שאת' חמשיך עליו האותות כי מפי עליון לא תלא ברעות וסבן:
או יאמר בן אל פרע' כו' למען שיתי כו' דהכי כתיב אני ה' אשר הולאתיך מארץ מצרים ומקשים העולם למה מזכיר יליאת מצרים יותר מזכירת עולם שזה הוא חידוש וסבן גדולי יותר אך האמת שיעקר בריאת העולם היה צביל התור' הקדוש' כדאיתא בראשית צביל התור' שנקרא ראשית ואז ביליאת מצרים התחיל חידוש התור' לכן אמר אני ה' אשר הולאתיך שזה העיקר שהי' התחלת התור' אשר צבילי היה עיקר הבריאת והכי הקב"ה מתאוו' לתפילתן של לדיקים ולפעמים הש"ת ב"ם נזר גזיר' כדי שיתפלל ה' לדיק ויצטלי' וכוו' בן אל פרע' כי אני הכבדתי כו' שלא ישלח את ישראל ואתי תצטל זאת למען שיתי אותותי ר"ל אותותי של התור' שהי' צעת לאתם ממצרים שהי' אז התחלת התור' הקדושה וק"ל:

ויאמר משה בנעוריו ובזקניו נלך כו' נרא' לפרש דאית' בגמ' בשמחת בית השואב' היו אומרים אשרי ילדותינו שלא בייש' את זקנתינו דהיינו שהיו מתנהגים מיד כנערוותם כשור' ולא היו מתביישים בזקנותם ממעט' נערוותם שהיו ג"כ בקדוש' אבל מי שאינו מתנהג בקדוש' בנערוותו אזי לעת זקנותו הוא מתבייש ממעטיו הקודמים ולדיק לסור מדרכו ע"כ טוב שיתקדש עלומו מיד: חכו שאמר הכתוב הנוך לנער על פי דרכו גם כי חקין לא יסור ומתו כלומר שלא יטרך לסור מדרכו הקודם ויוכל ליך צעקבות נעוריו כמו שהיה מתנהג עד עתה ובקל יכול לעבוד הש"ת ב"ם: חכו בנעוריו ובזקניו נלך רצה לומר שנתנהג ונלך בקדושה הן בנעוריו והן בזקניו בנעוריו ובזקנתו נלך היינו שנרדיך אותם בקדוש' בלאינו ובצבקריו נלך רמז גם בעבודות הגשמות כמו משל ומתן ואכיל' ושתי' וכדומי' נלך בכל זה להש"ת כי חג ד' לנו ר"ל כי התלהבות אש בוטרי' בנן לעבודתו יתברך שמו ויתעלי' זכרו וק"ל:

או יאמר בן אל פרעס כו' ולמען תספר כו' נרא' כי עיקר כוונת הבורא ית' בהכות את פרעס ועבדיו למעניה' אות לבני ישראל ושיתברכו אותיות התור' על ידו באלה הדברים הנאמרים בו ולא יהי' הספר תור' חסר אפילו אות אחת והכי האיש משה כשהלך אל פרעס לא הי' הולך ברצונו הטוב כי לא הי' חפץ להסתכל בדמות אדם רשע לכך אמר לו הש"ת ב"ם בלשון בן אל ר"ל שחבא אליו ברצונך כי יש לי על ידו להתוסף קדוש' פי' אותיות התור' הנאמרים עבדו ולזה אין שייך כאן לומר לשון לך כי הליכי' מיקרי אף שאדם

הקדוש הוא אור פשוט א"ס בלי אור וכשארס לומד התור ומלכש עלמו בהאור א"ס אזי לפי מדרגתו של הלדיק ההוא יש לו אור לאור הזה לפי מדרגתו של הלדיק ההוא המלוכש בו וזהו יולר אור כי קודם בריאת עולם היה האור התור התפשטו בלי אור אבל אחר בריאת עולם כשארס לומד את התור ומלכש עלמו בהאור אזי האור ההוא יש לו אור כנ"ל וזהו יולר לשון אור כי הלדיק עושי לו אורה: ובהו יובן מה שרנילים לומר זכותו יגן עלינו ולמי יתן הלדיק זכותו לאחר הלא עוב לו שיקח לו לעלמו לעוה"ב שהוא א"ס אלא יש לפרש שזכות הוא לשון זך דהיינו מה שלומד תור לשמי אזי **זכות** האור שהוא מושך על העולם היא העומדת לדורו ומגן עליהם וזהו פ"י נטה ידך על השמים שתטה מכאן האור שלך שלא יגין עליהם אזי ממילא יהי חושך על ארץ מגרים וק"ל:

ומישה ואהרן עשו את כל המופתים האלו לפני פרעה ויחזק ד' את לב פרעה ויש לדקדק מה בא הכתוב להשמיענו אלא יש לפרש שזה קאי על הפסוק שלאחריו שבבביל זה נעש פרעה שחזק ד' את לבו שבביל שלא שם על לבו שמה' היו הפלאות האלו כי כשהלדיק עושי נפלאות אזי שור' עליו רוח הקודש וקדוש והכל יכולים להבין שמה' הית' זאת ופרעי' הרשע לא רצה לשום על לבו זאת וזה שא"ה ומשה ואהרן כו' לפני פרעה ר"ל שארס אחר ה' יכול להבין שמה' ואהרן לא עשו כלום אלא שמה' הית' זאת רק לפני פרעה ר"ל בעיניו ה' שמה' ואהרן עשו זאת מעלמם ולא רצה לשום על לבו שמה' הוא זאת ולכך נעש שחזק ד' את לבו:

החודש הזה לכם ראשון הוא כו' נראה לפרש דאיתא במדרש הקב"ה ברא עולמות והמריבין ואח"כ ברא עולמות ואמר הדין הני' לי והדין לא הני' לי ואיתא בספרים הטעם של בריאת העולמות שהמריבין ואח"כ בריאות העולמות הן עולם התיקון ה' למען יהי' שכר ועונש' וזהו מתחיל' עלה במחשב' לברא' במדה"ד ראה שאין העולם מתקיי' שיתך בו מדת הרחמים היינו מתחיל' היו בריאת עולמות המרובין ואח"כ היו בריאת עולמות התיקון שהוא מדה"ר וזהו מה שאמרו חז"ל כשברא הקב"ה עולמו ה' נמלך בנשמת הלדיקים לכאור' אינו מוזן מה זה שה' נמלך בלדיקים אך הענין הוא לפי דברינו דהנה הלדיק ריך ג"כ להיות עבודתו תמיד כמו שה' בריאת העולמות שה' מתחיל' עולם המרובין ואח"כ עולם התיקון וכל מה שברא הוא נלחיות תמיד בלי הפסק ולריך להיות מתילת עבודתו בענין עולמות המרובין דהיינו ע"י

הולך שלא ברצונו כי אע"פ שהולך שלא ברצונו אע"פ המעש' הליכי ברנליו נעשית' וביא' היא שייך כשארס בא ברצונו ומחשבתו הוא המביא' לארס אל הדבר ההוא: וזהו למען שמי' אוחותי הוא מלשון אוחיות כנ"ל:

ולמען תספר באזני בןך היות כשהקב"ה ברחמיו עושי' נס לישראל פעם אחת ונוקס להם מאויביהם אז נתעוררו הרחמים ומועיל' אפילו לעתיד בכל דור כשישראל לריכין להנקם מאזי' שונא' העומד עליהם להכזיבם בעול שררה או מלך אז הקב"ה עושי' נקמ' בו כיון שכבר נתעוררו אותן הרחמים בענין כזה וזהו ולמען תספר כו' אשר התעללתי במלרים וכשתספרו זאת תעוררו אותם הרחמים וינקם לכם מאויביכם לבל יוכלו הילך לכם כלל והבן:

ויאמר ה' אל משה נטה ידך על ארץ מגרים בארבי' ויש לדקדק על הלשון בארבי' ונרא' לפרש עפי"ז פסוק בפרשת וארא דכתיב שם במכת ברד כי עתה שלחתי את ידי ואך אותך בדבר ואלוה' בעבור זאת העמדתיך כו' ויש לדקדק למה דווקא במכת ברד אמר לו זה אך הענין הוא כי כל המכות שבאו על פרעי' היה על איז' זכות שה' להם לישראל או שיהי' להם: ועל אוחו זכות במכוון בא המנ' כנגדו וזהו פ"י הפסוק ה"ל כי מכת ברד היה בא בזכות הדבור שמדברים ומורים תמיד להשי"ת ב"ה וכיון שכן היה הדין ונתן שיבא במקומו מכת דבר כי הם האוחיות ממש של הדבור כנ"ל ועי' אמר כי עתה שלחתי את ידי ואך אותך בדבר תחת מכת ברד כי כך הדין ונתן כנ"ל ואלוה' בעבור זאת העמדתיך למען ספר שמי' הפכתי את האוחיות **דבר** לאוחיות ברד ולא לאוחיות **דבר**: וזהו בארבה שבביל שאמרתי ארבה הרבה את זרעך כנ"ל וק"ל:

ויאמר ה' אל משה נטה ידך על השמים ויהי חושך על ארץ מגרים ונרא' בהקדים הפסוק יולר אור ובורא חושך וכבר דקדקו קמאי למה כתיב באור לשון יליר' ובחושך לשון בריא' ולי נרא' כי השי"ת ב"ה ותורתו הקדוש' נקראו אור א"ס חש"ה וירא חלקים את האור כי טוב פ"י האור הוא נקרא התור' הקדוש' וכשלומד ארס את התור' לשמי' נקרא אור כי טוב משא"כ אם לומדה שלא לשמי' חילי' זה פ"י וירא חלקים כו' פ"י הקב"ה הוא משגיח על התור' הזאת שארס לומד לשמי' ולא כשלומד שלא לשמי' כי הבורא ב"ה אינו כבשר ודם שאף שהדבר הוא לפניו ואינו נסתר מנגד עיניו יכול הוא שלא לראות אותו הדבר וזה הפ"י יולר אור כי התור'

ארימלך

בא

נועם

או יאמר דברו אל כל עדת בני ישראל ויקחו להם איש איש שה לבית אבות שה לבית

דחי השורש כל השרשים לאחוז במדת ענוה חס מרומם במלת שה שהוא מוכנע מכל האלף ויש שני בחינות שניך האדם לשמור ולזרו עלמו במדת ענוה האחד כמו שאמר הכתוב ושכחי עמך ובית אביך ויתאזר המלך יפוך פרשתי כבר דהיינו אס תבא למדריני זאת שתשכח מאיז' עם עתה ומאיז' בית אב אחס מיוחס אז יתאזר המלך מלכו של עולם את יפוך חסו הפי' כאן שה לבית אבות דהיינו שיהא מוכנע מיוחס ומבית אבותיו שה לבית שניך לשמור עלמו מהגיארות הכא מהפנימיו שנקרא בשם בית דהיינו עיון תפלו שמחשב שמתפלל בכוני' או מה שלמד תור' לשמי ולריך לשמור עלמו מזה שלא יהי' במחשבתו זאת שידע שלא הגיע עדיין לתפלו בכוני' או לתור' לשמי ואס ימעט הבית מהיות משה פי' ואס לא בא עדיין למדריני זאת שיבחין שעדיין לא בא למדריני הכיל ואין לו מדת ענו' אזי ולקח הוא ושכנו פי' היצר טוב שהוא שכינו הקרוב אל ביתו דהיינו שהו' מסייע לפנימיותו: במכסת נפשות ר"ל שיספר תמיד מהלדיקים הגדולים וימני תמיד את מדתם הישרים ונפשות הוא רמו על הלדיקים ומדותם: איש לפי אכלו תכוסו פי' הכתוב מורו לזה שרוי' לאחוז במד' זו שלא יגוס במדת הלדיק רק לפי אכלו תכוסו על השה ולא יגוס במדתו כי מזה לא תבא לך הכנע' כשתגוס במדתו שה תמים זכר פי' שיש עניויות שהוא גאות גדול דהיינו שמרא' עלמו שהוא עניו ובפנימיותו ילו מזה גאות גדול באומרו שהוא עניו ועיז' אמר הכתוב שה תמים זכר דהיינו שיהי' ענו' בתמימות גדול מזל הדכרות בן שנה פי' שיהי' כבן שנה בלא חטא מן הכבשים ומן העיזים תקחו פי' המדת ענו' תקחו מן הכבשים דהיינו שתרצ' כנה הוא מאוס מדת גאות באדם שהוא עולי' במעלות מה שלא מגיע אליו כבשים הוא מלשון עלה בכבש ומשם תרצ' כמה הוא מאוס מדת גאות ותקח מדת ענו': ומעזים דהיינו מעזו פנים שבדור תקח ג"כ רצ' כניל ויהי' לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחודש פי' שניך אחס לשמור עלמך במדה זאת ולידע שעדיין לא תקנת עלמך עד ארבע' עשר יום לחודש דהיינו עד שיבא משיח לדקנו ותהיה הלכנה במילואה וחידושה וק"ל:

או יאמר דברו אל בני ישראל בעשור לחודש הזה כו' נראה לי דהתורה הקדושה רמזה לנו בזה דרכי השם לעבודתו דליתא בעשרה מאמרות נברא העולם כו' וליתן שכר טוב ללדיקים שמקיימים את העולם וכו' דהיינו שהלדיק הוא יסוד עולם ונותן השפעות אל העשרה מאמרות

סיגוף ותעני' תחילתן יסורין וסופן שלו דהיינו אח"כ כשמתקן א"ע במעשיו הקדושים כל אבריו וגופו ורוחו ונשמחו אזי עבודתו בעולם התיקון דהיינו כל דבר ודבר שהלדיק עושי' אזי פועל ומתקן בו פעולות ותיקונים גדולים ויתאזר בגמי' כל מה שברא הקב"ה ללכיונס נבראו ולדעתם נבראו דהיינו שהי' הש"ת שואל את דעתם אס הם רונים להבראות על תנאי זה ועלעבוד' זאת והסכימו כולם וחסו הפי' שהי' נמלך בנשמת הלדיקים דהיינו שהי' נמלך עממס אס דעתם להיותם נבראים על תנאי העבוד' זאת כענין עולם המרובין ועולם התיקון כנ"ל ויתאזר בספרים שבריתא עולם התיקון שהוא מדת הרחמים הי' בשם הנקרא מ"הההההה שש"י השם של מ"ה נחחדש עולמות התיקון: וזהו החודש הזה לכס פי' החודש דהיינו שזה מסורה צידכס לעורר רחמים ע"י השם של מ"ה החודש כענין הברי' ראשוני ודרשו חז"ל לכס שיהא קידוש החודש כשירי בקרובים וחד אמר לכס השובים כמותכס ולפי דברינו מר אמר חדא כו' ולא פליגי דהיינו לעורר רחמים לריך השובים כמותכס לדיקים גדולים וחד אמר רמו שניך אחרות ואהבי' וקרבות חסו מה הי' אלהיך שואל ממך פי' זה התעוררות הרחמים שנס אלהיך דהיינו מד"הד נעש' מדח"ר דהיינו שס הוי' ב"ה שהוא רחמי' והוא ע"י שס של מ"ה הדבר הזה שואל מעמך שאתה תפעול כל זאת: ראש חדשים ראשון הוא לכס לחדשי השני פי' זה תפעלו ע"י מעשיכס לחדש תיקונם בעולם התיקון בעולמות העליונים שהם נקראים ראש זה יפעול לכס רחמים בזה העולם שהוא נקרא שנה כדליתא בספר יציר':

דברו אל כל עדת בני ישראל בעשור לחודש הזה פי' העיקר לעורר רחמים הוא ע"י יוד' שהוא חכמי' עליוני' וחסו פותח את יוד' קרי' ב' יוד' שהש"ת ברא ב' יוד'ין שהוא חכמי' עלאי' וחכמי' תתאי' שזה גילי' הש"ת ומשביע לכל חי רצון ר"ל חס מסר הש"ת להלדיק הנקרא הי' כש"ס בן איש הי' שהלדיק יפעול הרצון הזה והשביע את הלדיק שע"י יתעורר הרצון הזה דהיינו הרחמים: ויקחו להם איש שה לבית אבות כבר פרשתי שכל זאת לריך הכנע' גדולי' שזה רמו שה. ואס ימעט הבית מהיות משה ודרשו רז"ל מחיותו דשה דהיינו אס ימעט ממנו החיות דשה שאינו יכול לקבל הכנע' ולקח הוא ושכיו שיתקרב אל הלדיקים ויהי' לו אחרות עממס: במכסת נפשות פי' ואלו גס הוא יהי' נחשבון נפשות הלדיקים וחסו ונגלי' כבוד די' ר"ל שהש"ת עשה התגלות כבודו וראה כל בשר פי' ואפשר לכל אדם גס מי שהוא בכלל בשר שאינו לדיק כ"כ יכול לבא לראות את כבוד די' ע"י התחברות הלדיקים ואחרותם וכו' יחדיו דהיינו שיהיו באחרות וק"ל:

ויחבש את חמורו דהיינו פס החסדים חבש את החמור
 ג"כ שיסכים עמו שיטאר בנו חי אבל יחאק אבינו
 היה תשוקתו דוקא שיעקד וישחט על גבי המזבח
 ולכן תולה הכתוב באברהם כמיש יפן לא חשכת כר
 משום שאף שהי' תשוקתו שיטאר חי אפ"כ לא חשך
 ומנע אותו ועשה את ליות הכורא בשמחי' רבה ולכן
 בכל דור מכיר השי"ת את העקידה שעקד אברהם את
 יחאק בנו על גבי המזבח אבל יחאק אבינו היה מדעו
 גבורה ורצה לעשות כמדתו להשחט ואינו חידוש כל כך
 כמו באברהם אפ"כ אפרו לבור לדורות : וגמלא
 היוולא לנו מה דאשמורה ראשונה לריך הלדיק לעבוד
 ולהתפלל על בני דאז חמור נוער : שניה כלבים לועקים
 דאיתא מלאך המות בעיר כלבים לועקים ואז במשמר
 השני הוא חיז התגברות על חי' ולריך הלדיק להתגבר
 לפעול להמשיך כניל : חסו ותחי לעקה גדולה במאריס
 כו' ולבני ישראל לא יחאק כלב לשונו היינו כניל שהס
 פעלו והתגברו על הקליס להמשיך חי' : משמורס
 שלישי תיוק יונק משרי אמו היינו מווי שאז לריך
 להמשיך מווי ופי"ש צמי' בסופו נקפא מינה למאן
 דגני צבית אסל ליקוס וליקרי קיש' נוכל לומר דהכי
 סי' נימ מכל הני תלת שהדיעו לנו חזיל הלא בודאי
 הלדיק בכל פת ובכל רגע הוא מתפלל על כניל ואמר
 למאן דגני צבית אסל דהיינו הכסיל אשר בחושך הולך
 ובאפילה ליקוס וליקרי קריאת שמע סי' ילמד הקריאה
 שהשמיעו חז"ל :

וְיִרְדֹּף יסיפית מצני אדם הולך חן כר דהנה אבותי
 אברהם יחאק כו' הס נקראים בני אדם מחמת
 שהס נבראו ליהקן חטא אדם הראשון והיינו יסיפית
 היפוי כח שיש לך שאתה יכול להמשיך ולתקן כל
 הכיל הוא מצני אדם דהיינו אבותינו אברהם יחאק
 כו' שהס תיקנו את כל הכיל מתחילי וע"כ יכול אתה
 צקל להמשיך את כל הכיל הולך חן בשפתותיך סי'
 אלא ששפתותיך יש בהם חן על כן צרכך אלקים
 לעולם שתמשיך אתה השפעות לעולם : מחזור לעניינו
 ויקחו להס איש שה ר"ל הלדיק שנקרא איש שרוז'
 להשפייע כניל לריך ליקח לעלמו להחזיק במדת הכנעה
 שהוא מרומם במלת שה כמי"ש שה פורה ישראל
 בדרך שפיר' לעיל . לבית אבות ר"ל שיכניע עלמו
 בזה שלא יתגאה ביחוס אבותיו אם הוא ממשפחה
 מיוחסת רק יחשוב שז"ח הוא סיוע לו לעבודת
 הכורא שזכותס עומדת לו ולורעו אבל לא להנאת עלמי'
 ולנאותו : או כלך לדרך זה לבית אבות סי' שתמיד
 ידאג ויחשוב מתי אגיע למקו' אבותי שיהי' לדיק
 כמותס' שה לבית סי' מדת הכנעה זו יכניס תמיד לביתו
 דהיינו בקרבו יוכיח עלמו תמיד : או סי' שה לבית
 אבא שלפעמים אדם מתגאה סי' הדרגת והנהגת ביתו
 שי

סי' מעשיו הקדושים שהוא הולך ומתגבר בכל יום
 בעבודת הכורא וכל מה שהלדיק מחדש עלמו אל
 הקדושה יחירה בכל פעם אזי הוא מחדש השפעות
 יחירות אל העולמות בכל פעם חסו מדותיו של הקב"ה
 כמי"ש ובטובו מחדש כר מעשה בראשית ר"ל שכל
 יום מחדש השפעות במעשה בראשית דהיינו בהעולמות:
 וזהו צפאור ר"ל צערי' מאמרות הכיל לחודש ר"ל שהלדיק
 מחדש עלמו בקדושי' יחירה כניל ופי" זה הוא מחדש
 במאמרות הכיל השפעות גדולות : ויקחו להס איש שה
 סי' לזה האיש הלדיק הרוז' להשפייע כניל להחזיק עלמו
 במד' הכנע' שהוא מרומם במלת שה כמי"ש שה פורי'
 ישראל סי' זה אשר צמס ישראל יכוני' שהוא לדיק גמור
 לריך להיות מוכנע ושפל בעיניו קשה ועוד שתהא
 כשמחו פורי' בכל העניינים הנוגעים לדבר הי' : כלשון
 הזה מנינו בספר חובת הלבבות שאמר חכם אחד
 השם יליני מפאור נפש סי' אדם שיש לו נכסים
 במקומות הרב' נמלא נפשו פאור' בכל המקומות שנכסיו
 שס לחשוב ולדאוג עליהם כמאמר התנא מרבי' נכסים
 מרבי' דאג' כמו כן הסי' כאן שה פאור' דהיינו כניל
 שיחא מוכנע ושפל בעיניו ונפשו פאור' בכל אופנים
 בתור' ובמלות ובגמילות חסדים בגופו ונפשו וממונו
 וכדומי' אז צמס ישראל יכוני' והרי הוא לדיק גמור :
 חסו הסי' הפסוק וכל פטר חמור תפדי צמס סי' מי
 שרולה לפטור את עלמו מחומריות יפדה את עלמו
 צמס דהיינו מוכנע ושפל בעיני עלמו כניל חסו יועיל
 לו שיהי' פטור מכל מיני חומריות ואז יכול להשפייע
 לישראל את שלש אלה בני חי' ומווי : חסו שלש
 משמרות הוי הלילי' משמורי' ראשוני' חמור נוער כר
 ולכאורי' מה הודיענו חז"ל בזה ונרא' שדבר גדול דברו
 לנו חז"ל בזה ומלמדים אותנו באחי' עת חמון אהנו
 נדע מה לעשות ולעבוד על שלש אלה הכיל והיינו
 משמורי' ראשוני' חמור נוער סי' אז היא התגברות
 הקליס' הנקרא חמור על בני חילי' ואז לריך הלדיק
 להתגבר ולהתפלל אז להכורא צ"ה לשבר כח הקליס'
 הזאת : ויש לומר שזה רמז צרשי' עקוד' שנאמר שס
 וישכס אברהם צבוקר ויחבש את חמורו דבוקר נקראים
 חסדים ואברהם עלמו הוא ג"כ חסד כמי"ש תמן
 אמת ליעקב חסד לאברהם וכשהלך אברהם לשחוט
 את בנו היה הולך בשמחי' רבה צהתלהבות גדול
 לפשות רגזו של מקום אך אפ"כ היה רולה בזה
 שיטאר חי וכוחתו היה להתפלל להכורא ית"ש שיטאר
 חי כדאיתא במדרש וירא את המקום סי' שראה יעקב
 עתיד ללאת ממנו דבני יעקב כתיב וישכב במקום ההוא
 חסו שאמר ונשתחוה ונשובה אליכס והאיך אמר
 ונשובי' הא הלך לעקוד אותו אלא שסמך ובטח עלמו
 על חסילתו שיטאר חי : חסו וישכס אברהם צבוקר

נעים בא אלימלך

שיש לו בנים ועושר וכבוד פיזי מחסיר הכתוב להכניע
עלמו גם כזה שלא להחזיק עלמו במעלי יתירי פי
זה: ואם ימעט הבית פי אם לא יהיה במדרגו זו
של הכנעה מהיות משה פי הכתוב ונתן לו ענה טובה
להדבק בלדיקים והיינו מהיות משה כפירשי זיל
מחיותו דש ר"ל שיוכל לקבל קדושה מחיותו וקדושתו
של הדיק תמים: ולקח הוא ושכנו פי אם הוא שפל
תרופ כיכ שהלדיק הוא אללו כנכסתר שאין משגיח כלום
פל הדיק והיינו מלת הוא לשון נסתר ואעפ"כ ולקח
הוא פי שרריך הדיק ושכנו הקרוב אל ביתו פי עם
השכינה הקדושה השוכנת בביתו ובקרבו וקרובי אליו
לריכים לרחם על האדם הגרופ ההוא ועל נפשו לכל
ידח ממנו נדח והיינו במכסת בשביל השבון הנפשות
שלא יחסרו חיו: איש לפי אכלו תכוסו פי שרריך
הדיק להשפיע גם לו די פרנסתו ולהדריכו בדרך
ישרה עד שובו אל הבורא יתנבך ויתעלה:

או יאמר ואם ימעט הבית מהיות משה פי באם
שיהי' ממוטט ממדרגת הכנע' באמרו
שהוא לדיק גמור: ולקח הוא ושכנו וכר דליתא בספרים
למה שפטים בני אדם יש קרבות גדול ביניהם ומחבבים
זה את זה עד למאד ולפעמים כרוכים רבים אחר
איש אחד ויש בני אדם אף שהם לומדים מרחיקים
פעלם זה מה הטעם הוא מהמת שבודאי בג"ע היו
יושבים זה אלל זה והיו שכנים ומקורבים לכן גם
בפס"ז הם מקורבים ומחובבים זה לזה: חכו ולקח
הוא ושכנו ר"ל זה ישי' לו לסימן אם הוא לדיק יש
לו בני אדם שמתקרבי אללו ושוכנים עמו כאהבי גמור:
הקרוב אל ביתו מפני שהי' קרוב אל בית מושבו בג"ע
הוא אומרו במכסת נפשות ר"ל הכתוב מפרש ואומר
פל אחי בית אחי אומר הקרוב אל ביתו שזה הוא
חדר ששמו גוף כדוע ששם הנפשות מנויים ויושבים
בהם עד הנעת פת שיכראו ויבואו לעוה"ז חכו במכסת
נפשות חס ישי' לו לסימן אם בני אדם כרוכים
אחריו אחי הוא לדיק: איש לפי אכלו תכוסו פל
השה פי כל איש לפי מה שקלקל ועיוות חיו דאכלו
רמו לקלקל כמיש אכלי ומחתה פיה לפי הוא לשון
חידוד כמשיה לפי חרב פי כל אחד לפי חידודו
בקלקולו יתגבר מאד וימסור נפשו דהיינו תכוסו פי
הוא מלי שחיטי פל השה פי עד שגיע אל הכנע'
שיכניע עלמו מאד כ"ל: שה תמים ר"ל שיהא תמים
במדת הכנע' בלי הפסק בחמידות: זכר ר"ל שיהא
במדת זכר דהיי' המהשבי נקרא בשם ונקבא דהמהשבי
הוא מוליד הדיבור דכשארם רוי' לדבר הוא מהשגב מתחילי
את הדבור ההוא במהשגבו ונמצא המהשגב מוליד
הדבור והדבור נקרא בשם זכר ורריך האדם לעטר

מהשגבו ודבורו: חכו פי הנמי זכור ושמור בדבור
אחד נאמרו ר"ל זכור הוא רמו לדבור כ"ל ושמור
הוא רמו למחשבי פי'ד ואזינו שמר את הדבר ובין
המהשבי ובין הדבור לריכים להיות שיהיה אחד
בקדושי ובטהרי דהיינו אם הוא מחשב לעשות מלי
לרץ ג"כ להוליא בפיו בדבורו שהוא רוי' לעשות מלוה
זאת ויאמר לשם יחד קביה ושכינתה: חכו פי הפסוק
לא על הלחם לבדו יחי' האדם כי על כל מולא פי הי'
יחי' האדם ר"ל כמה שהוא מוליא מפיו שהוא עושי'
לשם הי' יחי' האדם זה הוא עיקר החיות של אדם:
נחזור לעניינינו זכר הוא רמו להכיל שיווליא וידבר בפיו
שהוא עושי' לשם הקביה ושכינתה: בן שנה פי שרריך
אדם להודרך עלמו עד שיהא בן שנה נקי בלא חטא
כדרשינן בגמ' על וכן שנה שאלו במלכו בן שנה בלא
חטא כדפי' לעיל: מן הכבשים ומן העיזים תקחו ר"ל
דהיי' כתיב את הכבש אחד תפשה בדוקר ואת הכבש
כו' י"ל הסי' כך דהתורי' רמזה לנו שני מדרגת אשר
יעשה האדם וחי בהם כבש הוא לשון דרגא ומעלי'
והיינו הדרגא האחד יעשה בדוקר דהיינו החסדים
בדוקר הוא חסד שרריך הדיק לעורר החסדים
הפעלויים ואת הכבש כו' בן הערבים דהיינו דרגא כי
בתשוב' על עונותיו אשר יעבור חילי' דערביים הוא
לשון חושך: ועד"ז מכל לומר שרמזו חז"ל מפני מה
עזים מסגו ברישא וכי דעזים הוא לשון פח ונבזרי'
שרריך האדם להתגבר מאד על יצרו לשון בתשוב'
שלימי קודם שיר' לילך במדרגת עבודת הבורא יתעלי'
חכו מ"מ עזים מסגי ברישא דהיינו תשוב' מסגי
ברישא לרץ להיות קודם ואמר כברייתא של עולם
חשוכא וחדר נהורא דהיינו שרריך לתקן מתחילי' החושך
של עבירות ואח"כ נהורא מה טעמא הי' מכסיין והיי'
מגליין הי' דמכסיין מינייהו מכסיין פי' כך דליתא
בגמ' חלוק עלי' מאן דמפרש חטאי דכתיב אשרי נשוי
פסע כסוי חטאה והיי' הכפל תשוב' כשרוי' להמשיך
השפעות לרץ לילך באתכסי' מחמת הקטרונ חיו
והלדיק גמור מעיקרא הוא הולך באיתגלי' ואומי' שהוא
מתפלל על כל אדם די לורכו ומחוקרו וכן הוא תמיד
מתחלל לפני בני אדם ושואג כארי' תמיד שהוא מחסר
מעבודת הבורא ומחזיק עלמו כמוטא חילי' חכו מ"ס
היי' מכסיין ר"ל שרריך להיות כסוי חטאי הטעם הוא
דמינייהו מכסיין דהיינו השפעות הנאים פי' הכפל
תשוב' הם באיתכסי' מחמת הקטרונ כ"ל והיי'
מגליין ר"ל הלדיקים גמורים דמעיקרא שהם הולכים
באיתגלי' כ"ל מינייהו מגליין ר"ל השפעות הנאים
פי' ג"כ הם נאים באיתגלי' שהם אינם מתחיראים
מהקטרונ חכו כבשים ללבושך ר"ל שנתא' שיהי' לך
הדרגות שלא תלסרך להתייש חכו ללבושך ר"ל שהוא
עטריקון

אחת רק מעט מעט הוא משבר עלמו מכל הסניות
 וזו יכול לתקן מה שעיוות כבר אמר רבא לעולם
 דקאמר ליה וכדאמר רב הונא אמר רב מודה בשטר
 שכתבו אין לריך לקיימו ר"ל האדם שהוא מודה
 ומתודה על חובותיו וחרת בתשובה אין לריך לקיים
 פי' אף שלא קיים עדיין הסיגופים והתעניות אעפ"כ
 הוא לדיק גמור ואשמעינן הכא אעפ"י שהוד' והתודס
 על חטאיו אין נאמן לומר שיאמין לו הקב"ה על
 הסיגופים עד אחר זמן כ"א שיתחיל מיד לסגוף עלמו
 אב"י אמר לעולם דקאמר מלוא פי' הקב"ה כ"ל
 וכגון במקום שחב לאחרים מאי דקאמר אינו נאמן
 דהיינו שהרשע הזה הוא מסור או מלשין והוא מלר
 ללדיק: ולרשע כזה אין הקב"ה מאריך אפו וכדיר
 נתן שמואלאין מזה ונותנין ליה פי' שמואלאין מהרשע
 זכותו ונותנין ללדיק רב אשי אמר לעולם דקאמרי
 פדים וכו' וכרב כהנא דאסור לו לחדס לשהות שטר
 אמנסי בתוך ביתו ולריך להתחזק מיד לתקן הסניות
 במזותיו וק"ל:

ויקרא משה ויאמר אליהם משכו וקחו לכם פי
 רש"י ז"ל פי' הפסוק על אופניו והמור'
 כפטיס יסוף סלפ ויש לפרש דהי' הלידיק בעת תפילתו
 כשרוי' להפסל או לעשו' מזות כבורא ית' לריך
 להכין עלמו בשלש מדרגות אי' כדליתא בגמ' חסידים
 הראשונים היו שוכין שעה אחת ומתפללים והיינו
 שחשבו רוממת אל ערס התפללס ושוסיך מלשון והאיש
 משתאי' דהיינו כחושבס רוממותו וגדלותו הס מתמימים
 על גדל תפארתו וכ"א לריך שיחשוב רוממות אל עד
 מקום שידו מגעת בעולמות העליונים לפי מדרגתו
 וע"ז הוא ממשיך את נשמתו למעלי בעולמות העליונים
 ומקבלת משס השפעת קדוש' ויורדות למתי' חכו הס"י
 בזהר הקדוש מטי ולא מטי' חכו פי' אין לך אדם
 שאין לו שעה פי' אדם כזה שאין לו שעה זו לחשוב
 רוממות אל כ"ל לא יהא נחשב בעיניך כאדם:
 הבחי' הכי' לריך להכין אי' להספי' השפעות גדולות
 לכל ישראל די' פרינסתס: בחי' ג' בעת עשיית
 המזות לעשות' בשלימות ובכוז' ובשמח' ובתמימות
 גדול: חכו ויאמר אליה' משכו פי' שחמשיכו את
 נשמתכס למעלי' לחשוב בעולמות עליוני' קודס שעותכס
 המז' הזאת של קרבן פסח' וקחו לכם פי' ע"ז
 תקחו לכם מלמעלי' קידושא רבא בירידת' למטי' -
 לאן למשפחותיכס היינו בחי' ב' פי' שחכינו עלמיכס
 להשפי' ולהמשיך פרכס' לכל משפחות ישראל:
 ושחטו הפסח היינו בחינה ג' בעשיית המז' כ"ל
 חכו פי' הפסוק גדול כבודו בישועתך היינו ג"כ
 שלש מדרגות כ"ל דעשיית המז' הוא יושע' לשכרי'
 שהוא מיוחד קב"ה ושכינת' ע"י עשיית המז' *
 חכו

נוטריקון לליא בוש"ה חס פי' הפסוק מן הכבשים
 ומן העיזים תקחו רמז לכל הכ"ל וק"ל:

ולקחו מן הדם ונתנו על המשקוף וכו' ר"ל דחיתא
 בגמ' דס ניקף מרלס כדס עולה וז"ל דהכס
 כשאדם מוסר נפשו להש"ת בשלימת והוא גומר בדעתו
 כאלו הוא נשרף חס נקרא בשם ניקף דהיינו לשון
 הקפה דבר שאינו בזומזן והיינו דס ניקף דהיינו
 מסירת נפש מרלס כדס עולה חכו ולקחו מן הדם
 דהיינו מסירת נפש ונתנו על המשקוף פי' דע"ז
 ישנה וישקוף הקב"ה עלינו בעינא פקיהא ועל שתי
 המזחות מזחות אותיות ז"ז מר"ת ואכלו את הבשר בזילה
 הוה ללי אש דהנה הבשר הוא רמז על הדיינס כדודע
 בזילה הוא הגלות המר חכו הפי' ואכלו את הבשר
 בזילה הוה שיבטלו את הדיינס ויכלו אותס בגלות המר
 הוה ע"י ללי אש ללי הוא לשון תפילה והיינו ע"י
 תפילה בתמימות חכו אי'ס על מזות ומרורים יאכלוהו
 דחיתא חכס בלא מזות ופירשו המפרשים מזוה שהוא
 בל לו בחכס בלי טורה ובלא מעות לאו מזוה היא
 בשלימות חכו הפי' על מזות קרי ביה מזות ומרורים
 יאכלוהו דהיינו שיעשה מזות שזאים לו בטורה ובקושי'
 כמרור אל תאכלו ממנו נח פי' שחראו שתשלמו המזוה
 כי המז' איני נקראת אלא על מי שגומרי' ובשל מבוסל
 במים רמז על המים הזדונים דהיינו שלא תעשה
 המזוה בפניות כ"א ללי אש פי' שיהי' כולו ללול כאש
 מן השמים ולא תותירו ממנו עד בוקר פי' שלא
 ידחה את המז' והתשוב' עד בוקר שהוא לאחר זמן
 ראשו על כרעיו ועל קרבו פי' שיהא מוכנע ועפ"ז
 כ"ל הגמרא אמר רבי יהודא אמר רב האומר שטר
 אמנסי הוא זה הרמז האומר שהקב"ה יאמין לו שיעשה
 תשובה לאחר זמן אינו נאמן ופריך בגמרא דקאמר
 מאן אלימא דקאמר ליה דהיינו האדם פשיטא כל
 כתיב' כי אין יודע מה יולד יום אלא דקאמר מלוא
 דהיינו הש"ת ביה תבא עליו ברכה על שהוא
 מאריך אפו: אלא דקאמרי עדים רמז על הלדיקים
 שהס מכוזים בשס עדים כדחיתא הקב"ה וישראל
 מעידים וע"ז פי' שהלדיקים אומרים זאת שהס עיוותו
 קנת כי אין לדיק אשר ישעה עוב כו' אי כתב ידס
 יולא ממקום אחר פי' החטא הזה שהוא מוטל על
 הלדיק לשלס ולתקן אותו הוא ממקום אחר דהיינו
 חטא נעורים שאינו נוגע ללדיקתו פשיטא דלא מהימן
 ולריך לעשות תשובה ע"ז מיד אלא דאין כתב ידס יולא ממקום
 אחר פי' שכבר תיקן עלמו מחטאת נעוריו לגמרי אך
 שעתה בעשיית מזות יש לו מעט פניות וגיאות ועל אלו
 הקלקולים אומר שיתקן אותס לאחר זמן כ"ל אמאי'
 לא מהימן כי בוודאי אינס יכולים לתקן אותס כפעס

אלימדך

בא

נועם

משמר את חבריו בדרך כאלו הוא עצמו פוסק בתור מחמת התקשרותם: אבל מי שאין עמו לוי לריך בעצמו לעסוק בתורי זה הוא כשהלדיק הוא המלוה אבל אם הוא איש נעלב וריקן אין תועלת לזה במה שזה מלווהו ואדרבה הוא מכניס בו עלבותו ומפסיקו יותר מקדושתו שיש בו וזהו ויהי בשלח פרעה ר"ל מחמת שפרעה שלח את ישראל מחמת הטרות שנגעו בו דכל מקו שנאמר ויהי אינו אלא לרם ומחמת זה הכניס את ישראל גם כן בעלבות * ולכן ולא נחס אלקים כי כי אם לא הי' פרע' מלוי אותם הי' הש"ת מוליכס דרך ארץ פלשתים כי קדושתם הי' משמרת אותם אבל מחמת פרעה שהפסיקס מקדושתם בעלבותו לא ראה הש"ת להוליכס דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא ר"ל זה קאי אפרעה מחמת שעתה מקרוב הלך פרעה מאללס ויהי עדיין רועס עלבותו בהס ולכן יוספ כי וק"ל.

ויקח משה את עלמות יוסף כי השבע השביע את בני ישראל כי כי הסכ רז"ל אמרו בגמרא ויבא הכיתה לעשות מלאכתו מד אמר כי וחד אמר לעשות לרכיו ממש נכנס אלא שראה דמות דיוקנו של אביו כי והדבר תמוה הלא חוש השכל אינו כך ששאדם רואה לעשות עבירה חיו וכי זכי להיות לו מדריגת הראי' כזה הלא לריך לזה קדוש' ופרישות גדול ואיך שיך שאם הוא הלך חיו לעשות לרכיו שזכה לראי' כזאת לראות את אביו ועוד תמי' גדולה וכי יוסף הלדיק יסוד פולס שבכותו לנו חיים וקיימים בגלות המר הזה לומר עליו שחיו יראה לעשות כזאת * אלא נראה שאמת הדבר כך הוא שאבות הקדושים היו כל אחד ואחד על מדרגתו כדודע אברהם בחסד יצחק בגבור' יעקב בתי' והנה יעקב אביו פ"ה הי' עובד הש"ת במדתו שהוא תי' וכל דבר שהי' רואה או שומע או עוש' ואוכל לקח ממנו התפארות להבור' ב"ה למשל אם הי' אוכל לחם דבר הטוב לחיך חישב בדעתו זה המאכל הוא נכרא ומי נתן טעם הטוב בזה המאכל הלא הבורא ב"ה ואם זה המאכל הוא כ"כ טוב טעם הלא בודאי שכל טוב הטעם הוא בבורא ב"ה ית"ש אין קן ותכלית וכך הוא חושב בכל דבר * וזהו הוא מובן הפסוק וישק יעקב לרחל גם הוא תמוה שיעקב אביו פ"ה יעשה כזאת אלא הפי' הוא כך כאשר כתבנו שכל דבר הטוב שרא' יעקב אביו פ"ה ב' מכה דבר ההוא אל הדיקות ית"ש ויתעלי' ובכאן שראה את רחל שהי' יפת תואר עד מאוד הדביק עצמו בו ית' על ידה כ"ל: וזהו הפי' וישק יעקב לרחל שהדיקות נקרא נשיק' שהדבקות רוחו ברוחו ומלת לרחל כמו בשביל רחל ויוסף הלדיק הי' רוא' להתנהג עצמו במדת אביו וכו' לעשות לרכיו דהיינו לראות

הוא גדול כבודו דהיינו שמתגדל כבודו של הלדיק בקדושתו כ"ל שממשיך את נשמתו למעלי' ומקבל משם השפעות קדוש' והוא ע"י יפועתך כ"ל * הוד והדר תשובה עליו כי תשיחהו ברכות לעד היינו בתי' ב' להשפיע לכל ישראל * תחדו בשמח' את פיך בתי' ג' דהיינו עשיית המלוי בשמח' דהשמח' נקראת פנים שנכרא על ידה מלאך הקדוש וק"ל :

פרשת בשלח

ויהי בשלח פרעה את הפס נראה לפרש דהנה פרעה הנקרא יר' הרע שהוא אוחיות הפורק שמקשה ערפו של אדם והנה לפעמים יתעורר אדם בתשובה ומתחרט על מה שעשה ומודה ועוזב את העלוי וזהו בשלח פרעה פי' ששלחו מחטאיו: את העס רמו לפשוטי עס ולא נחס אלקים פי' אעפ"כ אין הנחה לפניו ית"ש ואין נחמה לפניו על עוונו את מחטאיו מחמת שאוהו את החבל בשני ראשין שאפי"ס שאוהו במדות טובות אי"ס בשלימות * וזהו דרך ארץ פלשתים רמו שמלינו שהפלשתים היו בדרך ארץ קלת יותר משאר אומות שהיו מקרבים את יצחק כמ"ש אבימלך הנה ארצי לפיך כי ואלפ"כ נאמר ויקנאו אותו פלשתים שלא היו טובתם בשלימות כמו כן זה העוזב את מחטאיו ואינו עוהכס לגמרי כי קרוב הוא פי' כי האדם הזה הוא קרוב לחזור לסורו כי אמר אלקים פן ינחם העס בראותם מלחמתם ר"ל כאשר יקום עליהם מלחמתם הי"ה"ר ושבו מלרימה פי' ישובו אל המיזיר י"ס דהיינו לסורם הראשון לגמרי * יוספ אלקים דרך המדבר יס סוף פי' הש"ת ברוב רחמיו הוא פועל סיבות להסב את העס לדרכו הטוב דרך המדבר היינו פי' התבודדות כמדבר * יס סוף פי' וגם ע"י התורי' שנקרא י"ס והמושיס עלו בני ישראל מארץ מצרים פי' אבל הלדיקים הגמורים המכונים בשם ישראל פוליס עמלרים בכלי זיין מוויינים שלא ישלוט בהם הי"ה"ר ויקח משה את עלמות יוסף רמו על הלדיק הגדול הנקרא בשם משה הוא לקח עצמו המדי' של יוסף דהיינו שמחזיק עצמו בחזוק ועלמות בעבודת הבורא ית' עלמות לשון חזוק וק"ל * **או יאמר** ויהי בשלח כי דחיתא בגמ' ההולך בדרך ואין עמו לוי יעסוק בתורי' ולכאורה הלא בלאו הכי הוא מחויב תמיד לעסוק בתורי' כמאמר התנא המהלך בדרך ומסנה לבו כי ונראה לי ליתן טעם למלות לוי כשהלדיק מלוה את חבריו הס מתקשרים זה בזה בקדושתם ונעשים לאחד וקדושתו של זה הלדיק העוסק בתורי' בנינו הוא